

▣ SUKUPUOLIKYSYMYKSIÄ III ▣

Lapsikysymyksiä

..... ja

Ehkäisyoppi

Kirjoittanut

A. F. TANNER

Kolmas laajennettu painos

Tampereen Työväen Kirjapaino v. 1911

Lapsikysymys

ja

Ehkäisyoppi

Kirjoittanut

A. E. TANNER

Filosofian maisteri ja lääketieteen tohtori

Kolmas laajennettu painos

Tampereella 1911

Tampereen Työväen Kirjapaino

Alkupuhetta.

Suuria sukupuolikysymyksiä on pääasiallisesti kolme: avioliittokysymys, yhdyntäkysymys ja lapsikysymys. Avioliittokysymystä käsitelin kirjallisesti ensin jo pari vuotta sitten ilmestyneessä kirjasessa „Avioliitto ja siveellisyyskysymys“ ja nyt äskettäin ilmestyneessä kirjassani „Avioelämän uudistus“. Yhdyntäkysymystä pohdin samoin mainitussa Avioliitto ja siveellisyyskysymys kirjasessa ja sitten kirjassa „Sukupuoliyhteys taidenautinnoksi“, sekä ihan viimeksi kirjassa „Yhdyntäkysymyksiä“. Lapsikysymystä olen käsitellyt tällä nimellä kulkevassa kirjassa, josta tämä on nyt kolmas painos vuoden sisällä.

Että nämä kolme kysymystä kylläkin ovat täysin itsenäisiä erikseen käsiteltäväksi tuntuu minusta niin selvältä että minua ihmetyttää kuinka useat vieläpä uuden aikaisetkin sukupuolitutkijat sekottavat niitä toinen toisiinsa. Suomeksi löytyy – suomennoksina vain – oikeastaan kolme uudenaikaista kirjaa, joissa käsitellään mainittuja sukupuolikysymyksiä: A. Nyströmin „Sukupuolielämä ja sen lait“, J. P. Müllerin „Sukupuolimoraali ja elämän onni“ ynnä J. Rütgersin „Ihmissuvun jalostuminen“. Ainoastaan viimeksi mainittu on jaksanut

pysyttellä ottamansa aineen piirissä. Mielestäni on tärkeätä että nämä kolme kysymystä pidetään toisistaan erillään.

Mainituista kirjailijoista ovat tavallaan kaikkikin käsitelleet myöskin lapsikysymystä Rütgersin kirja on melkein yksinomaan lapsikysymystä, muutamia erikois-osia on hän hyvin tarkkaan pohtinut. Muutamissa asioissa, kuten esim. keskeytyskysymyksessä, on Rütgers varsin vanhoillisella kannalla vielä. Muita uudenaikaisia ajatuksia lapikysymyksessä ei suomeksi ole esitetty.

Minun luentoni näistä kysymyksistä kiellettiin kenraalikuvernöörin toimenpiteestä. Oikea kieltäjä oli kuitenkin meidän patavanhoillinen suomettarelainen sanomalehdistö. Tunteamatta useimmissakaan tapauksissa ollenkaan luentojeni tosi sisältöä, hoilasivat nämä lehdet täyttää kurkkua luentojeni muka rivoutta. Suuri, valitettavasti juuri sivistynyt yleisö korviaan tukkien kirkui samaa. Selitykseksi tähän kummaan ilmiöön saanee sen että näissä piireissä on päätön kammo ja viha kaikkea sosialistista kohtaan, ja minut oli leimattu kiihkososialistiksi, vaikka olin juuri taas niistäkin piireistä potkittu vääräoppisena „rengastohtorina“. Kulkupuheina käveli luennoista mitä hullunkurisimpia juttuja, joita viimeinen kertoja aina vain höysteli ja paranteli. Ihmeellistä että ei järkevämpikään aines yhteiskunnasta älynnyt näiden juttujen oikeata alkuperää, vaan ottivat, kuten itse tulin tunteamaan, suurimmat hullutukset aivan tosiksi.

Tavatton vihan myrsky saatiin siten kylläkin nousemaan vastaan ja kirjanikin niin vihattaviksi että pelkkä

niiden näyttäminen sai monet ihmiset vihasta puhkumaan.

Toiselta puolelta tämä suuri huuto oli mainio agitatsioni vetämään huomiota esittämiini sukupuoliväitteisiin. Siten on selitettävissä näitä asioita käsittelevien kirjasteni tavaton menekki: lyhyessä ajassa 46 tuhatta kirjaa on näet ilmestynyt. Myöhään tulivat siis viranomaiset. Ei ole Suomen kansa enää sukupuolitietämiseen nähden samaa, kuin se oli pari vuotta takaperin. Ehdin näinä vuosina pitää noin puolituhatta luentoa ympäri maata, useimmin huoneiden täyteisille kuulijakunnille; kaksi, kolme sataatuhatta ihmistä, siis noin joka kymmenes kansalainen on siten tullut kirjojeni tai luentojeni kautta suoranaiseen vaikutukseen. Tosin työni jäi niin keskeneräiseksi viranomaisten kuonokoppien kautta, mutta onhan toki tehty niin vankka kylvö että sen aikoinaan täytyy satona näyttäytyä. Kun nyt siirryn tätä samaa työtä tekemään ulkomaille, niin lieventää katkeruuttani se tieto, että ehdinhän sentään jo omillekin kansalaisilleni jotain antaa. Ehkäpä ajat vielä tulevat uudet, että jos ikää piisaa, saan täälläkin jatkaa, ehken on ilmestyvä joku toinen mies jatkamaan ja onnistuu jo paremmin saamaan ihmiset huomaamaan kuinka paljon muutettavaa meidän sukupuolielämäsämme on.

Syviin riviin on syvästi painunut usko että vallassaolijat aivan tapo tahallaan tahtovat pitää kansaa pimeydessä; ei ole kumma jos minun kohteluni heitä siinä luulossa yhä vahvistaa.

Kaksitoista vuotta on kulunut siitä kun minun oli

vainon alaisena lähteminen pois maasta. Silloinkin suurin syntini oli että häärasin syvien rivien valistustyössä. Minä selittelin Tietoyhdistyksessäni Urania kirjan ja Reinin Sielutieteen avulla maailman rakennetta ja ihmissielun omituisuuksia. Ei siis kai kovin mullistavia asioita tämän ajan mittapuun mukaan. Kuitenkin sivistynyt luokka ylioppilaineen ja yliopiston korkeine viranomaisineen oli silloinkin toista mieltä: olin yhteiskunnan rauhalle vaarallinen mies. Eräs senaikaista mellastajista, nykyään lääkäri, tunnusti, jälleen maahan palattuani, että „me olimme siihen aikaan oikein tuhmia“. Mutta ei ole se samainen luokka entisistä tuhmuuksistaan paljon oppinut: aina vaan edelleen väkivaltaisesti estää uusien kehitysasteiden tuloa. Koskahan koittaa aika, jolloin uusia ajatuksia tyydytään vain *ajatuksilla* vastustamaan!

Helsingissä tammikuulla 1911.

A. F. Tanner.

Mitä lapsikysymys sisältää? Sen tärkeys ja ratkaisu.

Sana lapsikysymys herättäneee vielä erilaisia ajatuksia eri henkilöissä. Äkkipikaa saattanee ajatella että lapsikysymykseen kuuluu kaikki, mikä vain jollain tavoin koskee lapsia, siispä kasvatus ja hoitokin. Näin laaja ei tämä kysymys sentään ole. Siihen luetaan sisältyväksi kysymykset lapsiako vai eikö lapsia, kellä on oikeus laittaa lapsia, kenen tehtävä on pitää huolta heidän toimeentulostaan, kenen huostaan heidät uskottava, kellä on oikeus lapsiin, ynnä ehkäisy-, keskeytys- ja sikiöntappokysymys. Nämä kysymykset pääasiallisesti muodostavat siis tuon lapsikysymyksen.

Helppoa on kenen tahansa huomata jo ilman pitempiä aprikoimisiakin, että nämä lapsikysymystä muodostavat kysymykset ovat käytännöllisen ihmiselämän tärkeitä kysymyksiä. Niihin vastaamisesta riippuu niin paljon. Ja kun tämä älytään, niin silloin selvenee lapsikysymyksen käsittelyn tärkeys. Valitettavaa siis, että meidän maassamme tuskin on nimeksikään näille asioille huomiota pantu.

Tutkimuskaan ei ole vielä näitä asioita niin lopullisesti selvittänyt, että tutkijainkaan kesken olisi jo täyttä

yksimielisyyttä siitä, miten näiden asiain oikein olla pitäisi. Kun nyt melkoista erimielisyyttä vielä on näissä suhteissa, niin kysymyksen edelleen käsittelyä yhä siis tarvitaan sen tutkimuksellisestikin selventämiseksi.

Mutta eihän tämmöinen käytännön asia sillä vielä ole hyvä, jos sen tiede on selvittänyt. On vielä tietenkin tärkeätä, että tutkimuksen tulokset ovat joukkoihin levinneet, että kysymys on selvitetty ihmisille yleensä. Eikä vielä sekään riitä, että on teoreettisesti, tietopuolisesti kysymys ratkaistu, se on selvillä ihmisille; on myöskin tarpeen, että tämä tietoisuus herättää harrastusta aatteiden käytännössäkkin toteuttamiseksi: että syntyy *lapsikysymysliike*. Vasta sitten kun tämä liike on syntynyt ja tehtävänsä tehnyt, aatteet elämässä toteutettu, on lapsikysymys kokonaan ratkaistu: on lakannut olemasta. Aina sinne asti on sitä ajettava.

I. Lapsiako vai eikö lapsia.

1. Historiikkia.

Tämä kymys muodostaa lapsikysymyksen ytimen tähän aikaan. Se kuitenkin ei ole nyt vasta hereille viritetty, vaikka se nyt on saanut erityisemmän polttavuuden sen jälkeen, kun ihmiset yleisemmin oppivat tiedon ja taidon estää lasten maailmaan tuloa.

Jo pari tuhatta vuotta ennen meidän ajanlaskuamme oli ihmisillä huolta lapsista. Silloin tosin ihan päinvastaiseen suuntaan kuin nyt: haluttiin kiihkeästi lapsia mahdollisimman paljon. Onhan tämä niin vallon tuttua jokaiselle esimerkiksi israelilaisten elämästä: Abraham, Jaakop. Eikä tämä kansa suinkaan ollut mikään poikkeus tässä suhteessa.

Helposti voimme ymmärtää tämän muinaisten ihmisten lapsiharrastuksen. Siihen aikaanhan odotti työ vielä tekijöitään kaikkialla: viljelys- ja metsästysmailla ynnä karjalaitumilla. Ihmiset eivät silloin vielä olleet toistensa tiellä työpaikkoja hakiessa. Maiden ja karjain isäntä tarvitsi työn suorittajoina laajoille vainioilleen ja hoitajia karjalaumoilleen. Kun ihmisiä oli vähän, niin

muuten niitä ei voinut saada, kuin rupeemalla kasvattamalla lisäämään, kuten karjaa. Isännän, samoin kuin koko perheensä turvallisuus ja vapaus riippui väkensä lukuisuudesta. Kuta suuremmat joukot oli hänellä alustalaisia ja seuralaisia, sitä mahtavampi oli hän itsekkin ja sitä varmemmin turvattu vihollisiltaankin. Asiain näin ollen oli siis varsin luonnollista, että kansain päämiehet halusivat itselleen lapsia, samoin kuin alustalaisilleenkin. Senpä vuoksi olivat hedelmälliset naiset heille erittäin mieluisia ja kaikista lapsista tahtoivat pitää hyvää huolta.

Tämä suvun lisäämisen halu, jonka ymmärtämisen juuri osoitimme, jatkui sen jälkeen kauaksi aina uuteen aikaan asti ja vieläpä kappaleen sitäkin, se on aina sinne asti, kuin muuttuneet taloudelliset olot saivat aikaan sen, että lapsista alkoi muodostua tavaton taakka useammille vanhemmille. Kun koneiden keksintö oli saattanut ihmisten tarvetavarain tuotannon monin kerron entistään suuremmaksi, väheni tietysti samassa määrässä työntekijäin tarve, kysyntä. Tehtaanomistajan ei siis tarvinnut lainkaan huolehtia työntekijäin saamisesta, kuten entis-ajan isännän. Siksipä ei hän välittänyt työntekijäinsä lisääntymisestä enemmän kuin heidän lastensa toimentulostakaan liioin. Lapset jäivät näin ollen työntekijävanhempiensä huolehdittaviksi, se on heille taloudelliseksi taakaksi. Mutta eivät tehtaiden isännät halunneet edes itselleenkään liiaksi perillisiä. Silloin olisi, näet, heidän pääomansa tulleet paloitetuiksi pieniin osiin, joten heidän jälkeläistensä suuruus ja mahtavuus olisi vähentynyt alemmaksi kuin van-

hempiensa. Ihmisten suuruus riippui nyt näet vain pääomista.

Lapsiharrastus vähenee siis vähenemistään tämän taloudellisen asiointilan, kapitalismin, ihmiselämää määrällisessä, muuttuen lopulta täydelliseksi lapsikammoksi.

Suurempia parannuksia ihmisten elintarpeiden tuottoon ja kuljetukseen toivat koneiden keksinnöt kahdeksannentoista vuosisadan loppupuolelta alkaen. Ihmistyövoiman kysynnän siis siitä lähtien täytyy vähetä ja yhtä rintaa lasten halun. Ja aivan niin tapahtuikin.

Tosin suurissa väkikutungoksissa, kuten Roomassa, ihmisiä kyllä tuntui olevan liikaa jo paljon ennenkin. Jo ajanlaskumme vaihteessa häviteltiin siellä suurin määrin syntyneitä lapsia, josta voi päättää että vain vahingossa jo siihenkin aikaan monet lapset pääsivät maailmaan. Toiselta puolen ovat taas maatalous-oloissa koneet vieläkin varsin vähän ehtineet vähentää työvoimaa, ettei siellä siis liikakansoitusta niin tunnu, onpa monesti maanviljelijävanhemmalle lapsilaumansa varallistumiskeinonakin, kun lapset työhön kykeneviksi vartuttuaan jäävät töihin kotiinsa. Joskus käsiteollisuudessakin vielä saattaa lapset, pojat, jäädä isäänsä auttamaan ja siinä toivossa vanhempi siis haluaa lapsia, „vanhan päivän varaa“, kuten sanovat.

Nyt on merkille pantavaa, että jotenkin samoihin aikoihin koneiden kanssa ilmestyi ensikerran tämän alkaneen lasten vieromissuunnan teorettinen puolustajakin. Hän oli englantilainen pappi, sittemmin taloustieteen professori Th. R. Malthus. Kahdeksannen ja yhdeksännentoista vuosisadan vaihteessa julkaisee hän

teoksen, jossa hän oikein *opettaa* välttämään lapsia! Mikä mullistava muutos siis jo tapahtunut! Lapsia, Herran lahjoja, olla vastaanottamatta! Tietysti perustelee hän tämän sinä aikana vielä oudon opetuksensa, ja voi jostakusta ehkä näyttää, että Malthus todellakin joutui tähän viisauden sääntöönsä pelkästään syvien taloudellisten tutkimusten kautta. Meistä ei se kuitenkaan siltä näytä. Aikakausi hänestä alkaen aina meidän päiviimme asti tarvitsi vain aivan yksinkertaisesti teoilleen puolustajan, aivan kuin aina yksilökin. Ja tämmöisenä olevain olojen välttämättömyyden saarnaajana näemme me nyt Malthus'in samoin kuin sen jälkeen hänen lukuisat seuraajansakin tässä uudessa opissa, malthusilaisuudessa.

Malthus'in perustelu opillensa väestön lisääntymisen rajoittamisesta on siinä, että jonkun maan väestö pyrkii lisääntymään aina suuremmassa ja suuremmassa suhteessa, on siis kiihtyvää laatua, kun taas siihen sijaan väestön kyky hankkia toimeentulotarpeitaan kasvaa vain tasaisella nopeudella.

Sadan vuoden kokemus, mikä meillä jo on hänen oppinsa julistamisen jälkeen, on kuitenkin osoittanut ihan päinvastaista. Kaikkiiallahan ovat markkinat täynnä elintarpeita, pula enemmän vain siinä, ettei ole niille riittävää menekkiä, kulutusta. Ettei vielä ainakaan pitkiin aikoihin ole hätää yhteiskunnalla elintarpeiden arveluttavasta vähenemisestä ihmisten liiallisen lisääntymisen takia, sen on taloustiede kyllin selvästi jo näyttänyt. Ihmisten lisääntyminenkin kohtaa muuten supistavia vaikutuksia kohoavassa sivistyksessä ilman ihmisten tahallisia ponnistuksia sen eteen.

Malthusilaisuus ei suinkaan vielä ole kuollut, eikä edes heikkenemässä päinkään. Kuka tahansa esiintyneekään jotain sanomaan lapsikysymyksestä, hän on vielä tähänkin aikaan malthusilaisuuden kannalla, se on, selittää olevan tuiki tarpeellista estää ihmisten liikaa lisääntymistä, jos kohtakaan ei enää samoilla syillä kuin suunnan ensimmäinen alkaja. Ja se onkin hyvin ymmärrettävää, sillä eihän vielä yhteiskunta ole järjestänyt, eikä edes enemmistö haluakaan järjestää lapsikysymyksen taloudellisia edellytyksiä suotuisiksi lasten vapaalle maailmaan tulolle.

2. Asian nykyinen tila.

Meidän aikanamme on lapsikammo jo niin suuri, että se jo saa asian todellisen tilan tuntijat hämmästyttämään. Sanoimme todellisen tilan tuntijat, kun tosiaankaan ei moni tiedä, ei uskokaan millä asteella sitä jo ollaan. Ranskassa on esimerkiksi syntyneiden luku pitemmän aikaa ollut tuskin suurempi kuolleiden lukua. Jotenkin samalla tavalla alkavat asiat olla Yhdysvaltain itäosissa maan varsinaisiin asukkaisiin nähden, sekä Euroopan kaupungeissa. Luuletteko että siellä ollaan vähemmän kykeneviä lisääntymään? Ei lainkaan, ovat vain niin „edistyneitä“, että osaavat ehkäistä tai keskeyttää, kun eivät mitenkään halua lapsia.

Tämä lasten lisääntymisen vastustus on saanut syntymään oikein erikoisen teollisuushaaran. Ehkäisyseiden kysyntä on näet jo niin suuri. Lääkäreille ja

kätilöille on tämä harrastussuunta varsin tuloja tuottava, samoin apteekkareillekin.

Tilastolliset numerot eri maiden, paikkain ja luokkain syntyväisyysuhteista eivät vielä anna meille täyttä kuvaa asian todellisesta laidasta. Meidän on tähän otettava myöskin lukuun epäonnistuneet yritykset. Ja silloin harva nainen on enää, joka ei olisi, varsinkin kaupunki- ja tehdaspaikoissa, koettanut jotakin konstia, minkä on sattunut kuulemaan, keskeyttääkseen alkaneen raskauden. Vielä vähäisempiä ovat poikkeukset niiden suhteen, jotka ovat koettaneet varoa ettei yhdynnästä olisi mitään seurauksia. Harvinainen on enää se lapsi, joka olisi alun pitäen ja pitkin matkaa ollut maailmaan odotettu ja toivottu. Aivan erehdyksessä ja vahingossa syntyvät ihmiset ainakin sivistyskansoilla tähän aikaan maailmaan.

Korvaansa kynsäsee mies, kun kuulee että „siunaus“ on tapahtunut. Hänen vaimonsa myöskin on ihan harmiin haljeta tämän tuntiessaan. Toisenkin kerran saa lääkäri nähdä, minkä tuskan tunteen tuottaa naiselle epäiltävän raskauden tilan sittenkin olevaksi ilmoittaminen. „Asiat ovat hullusti“, niinhän on tavallinen puhe-
tapakin tästä tilasta.

Suuresti ovat siis muuttuneet toiseen suuntaan ihmisten lapsiharrastukset vanhoista ajoista. Kokonaan ovat unohtaneet tai eivät ole mitasvinaankaan uskovais-
kaan jumalansa käskyä: lisääntykää ja täyttäkää. Kissan pojillakin on oikeus tulla maailmaan kenenkään nurin-
silmin katsomatta. Ihminen, joka kerskailee olevansa luomakunnan kruunu, tulee tänne vahingossa! Se on jo huippu.

3. Miksi ei haluta lapsia?

Kaikkiin tosiasioihin on olemassa syyt. Semmoinen on kerta kaikkiaan tämä maailma. Ihmiset tahtovat jotain tai eivät tahdo juuri sen vuoksi, että määrätyt syyt saavat heitä niin tai näin tahtomaan. Käskyt ja kiellot, vaikkapa kaikkein korkeimmankin, ovat köykäisiä, milloin syyt toisin toimimaan vaativat. Tämän tietäen ja tuntien ei uudenaikainen asiain katselija ihmisiä teois- taan kovin kiittele eikä laittele, tutkii vain tyyneesti toimintaan ajavia tai siitä estäviä syitä.

Meidän tutkimuksemme mukaan viisi syytä on tähän aikaan vaikuttamassa ihmisiin lapsikauhua. Painavin ja tärkein syy useimmille on taloudellinen syy, se että lapset tuottavat vanhemmilleen taloudellista rasitusta, kustannuksia, menoja ja niiden taloudellinen tulevaisuus näyttää synkältä. Toinen varsin vaikuttava syy on se, että lapset orjuuttavat äitiään. Kolmanneksi on lasten saanti tähän aikaan hirveätä räökkäystä naisille. Neljänneksi naiset tuntevat ja tietävät että he lasten kautta menettävät kauneuttaan ja nuorekkuuttaan. Viidenneksi ja viimeiseksi ei yhteiskunta kärsi omin lupinsa, se on ulkopuolella avioliittoa, lapsia laittavia.

Tarkastakaamme nyt kutakin näistä syistä lähemmin erikseen.

A. Taloudellinen syy.

Lapset taloudellisesti rasittavat vanhempiaan kolmella eri tavalla. Ensiksikin jo raskauden, synnytyksen

ja lapsivuoteen aikoina. Onhan näet varsin moni nainen raskauden aikanaan tuontuostaankin huonovointinen, menettää työnansiotaan siis jo sen kautta että ei jaksakaan olla silloin työssä, ja lisäksi vielä ehkä lääkärimaksuihin ja lääkkeihin. Raskauden viimeisinä kuukausina on jokainen nainen, vaikkapa vielä muuten tervekin, vain osaksi työkykyinen raskaan kuormansakin takia; varovaisuus vaatii häntä myös pysymään erillään kaikista ponnistuksista ja julkisissa paikoissa ei kukaan kehtaisikaan pitää tämmöistä työssään. Synnytyksen alkamisesta lähtien pitäisi hänen olla levossa kolmen viikon ajan kokonaan ja on hänellä senkin jälkeen vain osittainen työkyky yhteen kuukauteen, ja ennen kuin hän on saavuttanut taas entisen ruumiillisen tasapainonsa ettei tarvitse peljätä työhön mihin tahansa ryhtymistä, on pari kuukautta syntymisestä häneltä pyörähtänyt, mennyt. Synnytyksen ja lapsivuoteuden aikoina tarvitsee hän lisäksi kätilöä, ehkä lääkäriäkin, siihen vielä muun hoitajan, lääkkeitä, erinäisiä tarvekaluja ja esineitä, joita ei muuten olisi tarvis. Menoja siis.

Toiseksi koituu vanhemmille menoja siitä että työaikaa menee lasta ruokkiessa ja hoitaessa. Tässäkin on melkoinen taloudellinen menetys kun ottaa huomioon, että lapselle näin uhrattua työtä tarvitaan monia vuosia, lasta tuskin alle kymmenen vuoden voi jättää kokonaan aivan omiin hoteisiinsa ilman peräänkatsoamista. Mutta eihän sillä vielä olekaan hyvä, että hoitoa antaa, tarvitaanhan vielä hallintaa, opetusta ja ohjausta, se on kasvatustyötä.

Kolmas laji menoja on vanhemmilla lapsista sen

kautta että ne tietysti eivät tule tyhjällä toimeen. Ne tarvitsevat ruokaakin paitsi rintaa jo puolivuotisista alkaen, vaateetusta jonkinlaista, siihen sitten vielä viihdytyskeinoja ja esineitä, oppimisvälineitä y. m. Tämä menoerä lisääntyy aina vuosi vuodelta ijän kanssa. Koulutarpeet ja -maksut kuuluvat niinkään näihin menoihin. Kustannusarvioon on vielä nekin erät lisättävät, jotka aiheutuvat lasten sairauksista. Harva lapsi on niin terve näet, jottei häntä koko lapsuusaikanaan tauti ahdistelisi.

Kuten tästä yksityiskohtaisemmasta osoittelusta näkyy, on vanhempi parkaa tämmöinen taloudellinen taakka joka lapsen tulosta uhkaamassa. Kun kansan valtavan suurella enemmistöllä ei elämä ilmankaan ole taloudellisesti kehuttavan kevyttä, niin varsin hyvin silloin ymmärtää miten vas enmielistä heille lapsen synnyttäminen on. Kuvitelkaapa vielä että lapsikuormaa jo on entistään kolme, neljä, jopa puolitusinaakin, niin te käsitätte minkä huokauksen lisätulokkaan tieto saa kohoaamaan rinnasta.

Lapsijoukon kanssa käy muuttelemisenkin vaikeemmaksi ei ainoastaan kustannusten takia, vaan vielä enemmän sen vuoksi ettei uskalla lähteä mitään epävarmaa koettelemaan. Näinollen on hän pakoitettu tyytymään minkälaisiin työnantajan asettamiin ehtoihin tahansa: antautumaan kokonaan heidän armoilleen. Ja jokainen voi ymmärtää etteivät nämä armot kovin laupiaita voi olla tänä aikana, jolloin työnantajan menestymisensä uhalla, ehkä vielä muuten vasten tahtoaankin, täytyy puristaa työntekijästä mahdollisimman paljon mahdollisimman vähällä. Tästä kai myöskin selviää miksi kaikki

työnantajat työmiehiään vähentäissään niin halukkaasti pitävät niitä viimeksi työssä, joilla on perhettä. Usein kuulee kiitettävän työnantajaa edes siitä ettei toki perheellisiä maantielle työntänyt; tässä kuitenkin näemme, että aivan toiset syyt kuin pelkkä hyväntahtoisuus on siihen vaikuttamassa.

Pintapuolisinkin silmäys elävään ympäristöönsä saa siis yksinkertaisimmankin työläisen vakuutetuksi, minkä taloudellisen lastin saa lasten kanssa päällensä. Ei köyhä siis voi lapsia kaivata, päinvastoin pelkää heidän tuloaan kuin nälkävuotta.

Mutta eivät edes varakkaatkaan halua useampia lapsia taloudellisistakaan syistä. Keskinäisten varakkailta voisi näet varat loppua jo useimpain lasten korkeisiin kouluutuksiin. Suurvaralliset tietävät taas että kuta useampia lapsia heillä on, sitä pienempiin osiin tulee heidän omaisuutensa pilstoutumaan ja kukin lapsi jää siis niin paljon pienemmällä pääomalla elämän kilpailuun. Heidän lastensa menestys maailmassa ei silloin olisi niin taattua kun heidän itsensä. Tietysti tahtovat nämä vanhemmat säilyttää sukunsa suuruutta ja niinollen huolellisesti varovat tekemästä semmoisia tyhmyyksiä että yli yhden tai korkeintaan kahden lapsen sukuaan lisäävät.

Erittäin tärkeä on vielä sekin taloudellinen syy että lasten tulevaisuus sitten aikuisiksi vartuttuaan näyttää pelkältä raatamiseen yhdistetyltä kärsimiseltä. Työläisvanhempien oma elämä tuntuu jo tuhansille niin ilottomalta työnkerjäläis-elämältä, niin eivät soisi enää omaa vertään tähän vaivan sijaan joutuvan. Hyvin monella

on tämä lastensa tulevaisuus pelottamassa lisäämiseen ryhtymisestä.

Näinpä siis taloudelliset syyt synnyttävät sekä vähävaraisissa että varakkaissakin varsin voimakasta lapsikkamoa.

B. Äitien orjuus.

Taloudellisten syiden jälkeen on sitten vaikuttavin syy lapsipelkoon se, että äiti lapsia saatuaan menettää toimi- ja liikkumisvapautensa. Jo raskauden loppukuukausina täytyy hänen vetäytyä pois muiden ihmisten seurasta soveliaisuussyistä. Ihmisiä näet samoin kuin häntä itseäänkin oikein hävettää semmoinen kai kauhea tai sitten rietas tila! Niin etäällä sitä siis jo ollaan meidän „sivistyneessä“ seuraelämässämme.

Lapsensaantiaikana on orjuus tietenkin asiain pakotakin jo täydellistä ainakin kuukauden verran. Jos se vapauden menettäminen sattuisi nyt edes vain kerran elämässä, niin kai sitä yhden kuukauden vielä jaksaisi nurisematta vankeutta kärsiäkin; mutta jos, kuten hyvinkin usein sattuu, tämä vankeusrangaistus uusiutuu joka vuosi, taikkapa joka toinen vuosi, niin silloin se asianomaisissa pitäisi jo alkaa tuntua vähemmän herkulliselta.

Vankeus ei kuitenkaan vielä tähänkään pääty: lapsensaantityöt suoritettua kestää suuremmassa tai vähemmässä määrässä vielä orjuutusta vuosikausia lapsen hoidon takia. „Mihinkäpä sitä tässä näiden mukuloiden kanssa ihminen pääsee“, on niin tavallinen vastaus, kun joku sanoo äidille että siellä tai siellä olisi ollut esim.

niin opettavainen tilaisuus. Niin, onhan tämä kaikki jokaiselle niin perin tuttua. Jää pois seuraelämästä, kokouksista, luennoista, huvitilaisuuksista. Ei voi ottaa lasta mukaansa kun sen kanteleminenkin painaa, eikä se olisi siellä hiljaa, häiritsisi muita ja toinen puoli huomiota pitäisi ainakin olla siihen kiinnitetty, saisi ehkä tarttuvia tauteja, ei voisi ajallaan ruokkia tai puhdistaa, ei nukkuisikaan kun ei olisi tarpeeksi hiljaisuutta j. n. e. Ei siis muuta neuvoa kuin jättää se kotiin ja jäädä itse samoin.

Tätä lasten tuomaa orjuutusta koetetaan nykyisin vähennellä siten, että isä tai perheen yli- ja ali-ikäiset tai muut perheeseen kuuluvat, ehkäpä oikein varsinainen ammattihoitaja tai tilapäinen katsoja ottavat osaksi huolehtiakseen lapsista. Sillä tavallahan sitä on toki eteenpäin mennä retuutettu.

Mutta rasituksesta ei tietenkään sillä vielä ole päästy; on vain muutettu muotoa, se on tullut taloudelliseksi. Sillä tietysti on näiden hoitajain toimeentulosta, siis palkasta, nyt pidettävä huolta, kertyy siis lisämenoja, joita ei vähävaraisen — ja semmoisiahan on kansan valtavan suuri enemmistö — niukat tulot mitenkään sietäisi. Ja niinpä jääkin köyhälle perheelle valittavaksi mieluummin jotenkin täydellinen orjuus kuin kultaisella vapaudella herkkuteleminen, taloudellisen taakan siitä raskaammaksi tullen.

Muutkin haitat tekevät tässä toisten työn avulla vapautumiselle kiusaa. Semmoinen on ruokkiminen jo. Äidillähän on vain ne säiliöt, maitorauhaset, joiden antimista paraasta päästä lapsen ensi ikävuotenaan pi-

täisi elää. Siitäkään syystä ei äiti voisi poistua lapsensa luota 2—3 tuntia pitemmäksi aikaa. Tosin rikkaat naiset eivät aina viitsi edes tätä usein ainoatakaan velvollisuuttaan lastaan kohtaan, sen imettämistä, täyttää, ottavat lapselleen amman; harvoin köyhä-kuitenkaan voi edes tilapäisestikään toisen naisen rintoihin turvautumalla saada vapaa-aikaa. Onpa tässäkin joskus vaaraa: saattaa lapsi saada ammastaan tauteja, tuberkuloosin, syfilin. Keino-tekoiseen ruokaan lapsen heittämillä on ruoansulatushäiriöt taas rankaisemassa. Kun vielä ottaa huomioon, että lapsi vieraan hoidossa aina enemmän voi saada vahinkoja, oppia pahoja tapoja, tai ainakin sen kasvatus tulee vähemmän varteenotettua, niin onpa siinä jo seikkoja, miksi äidille ei nykyisin jää muuta neuvoksi kuin jäädä alituisesti vain lapsen luo. Orjuutus siis välttämätön seuraus lapsista, ja niinpä nainen ei halua heitä.

C Ruumiillinen räökkäys.

„Sinun pitää synnyttämän lapsia kivulla“. Se on ainakin hirvittävän totta, vielä tähän aikaan, useimpiin synnyttäjiin nähden. Lastensaanti on ihan suoraan räökkäystä naisparkoja kohtaan.

Jo raskauden aikana ovat monet kärsimykset tulevaa äitiä koettelemassa. Oksettaa, pakottaa hampaita, jalkoja, elämä tuntuu pikku vaikeuksineen niin ärsyttävältä. Kun sitten synnytysaika tulee, alkavat todelliset tuskanhetket, „synnytystuskat“, jotka saattavat piinata aivan vuorokausimäärällä, niin kauheita kipuja, että vain itse kokemalla voi niiden tuskan tunnetta oikein arvioida.

Nämä ovat naissuvun kauheita hetkiä, joita ei kukaan nainen huvikseen ota läpi elääkseen. Jokainen lääkäri, kättilö tai saapuvilla ollut elävästi muistaa, kuinka nainen tuskan kourissa vakuutteli, että jos hän vielä tästä elävänä selviää, niin ei ikinä enää toiste tähän tilaan tule. Sivulliseenkin tekee se sen vaikutuksen, että kauheampaa rääkkäystä ei enään voi ajatella ihmislapsen kokevan. Tottua sietää, ennenkuin kättilö tai lääkärikään jaksaa nämä asiat tyynesti ottaa. Useimpi nainen on itsekin silloin vakuutettu, että elävänä ei jaksaa läpi päästä synnytyksen loppuun.

„Kyllä minä kuolen“, kuulee lähes jokaisen synnyttäjän tuskissaan hätäilevän. Ja sattuuhan se joskus niinkin surullisella tavalla synnytys päättymään.

Eipä vielä lapsen maailmaan saatuakaan ole kärsimykset kaikki kärsitty. Voi ja usein onkin aivan kama-loita kipuja vielä tunnettava, niitä n. s. jälkipolottoja. Kovin usein saa siihen lisäksi kärsiä lisätauteja: lapsivuodekuumetta, ruusua rinnassa, verenvuotoja, kohtuvikoja. Monelle on lastensaanti näiden jälkitautilien kautta maksanut hengen.

Kun on lasten tuottamista kärsimyksistä puhe, niin ei saa unhottaa niitä kyyneliä, huokauksia ja hätää, joita lasten sairaudet äiti-paralle antavat. Monethan yöt saa lähes jokainen äiti tällä tavalla unetonna ja sydän epätoivossa viettää.

Jos siis nainen ei ole aivan patahullu uskovainen, niin ei hänellä voi olla syytä haluta lapsia.

D. *Nainen vanhenee ja rumenee lastensaannissa.*

Neljäs syy lapsikammoon on se, että nainen huomaa lasten kanssa vanhenevansa ja menettävänsä ruumiillista viehätystään. Voi äkkiä tuntua, että nämä olisivat vähäpätöiset syyt. Mutta kun muistaa mitä nuoruus ja kauneus ovat naiselle, että ne tähän aikaan ovat vielä hänen tärkeimpiä arvontekijöitään, joita ilman kukaan nainen ei ole miesmaailmassa suuresta hinnasta, ja kun tietää, että nainen kaiken tämän käsittää, niin silloin hyvin ymmärtää, mikä sija näilläkin syillä on naisen tahtomisessa lapsia.

Onhan aivan ilmeistä, miten lapsiliudan kanssa kuokistus menee jo elämän tuskin puoliväliin päästessä. Kurttuja tulee naamaan, iho käy riippuvaksi ja kelleräväksi kuin syksyn lehdet, rinnat riippuvat, vatsa rasvoittuu ja poimuutuu ja saa keltaista väriä. Reisissä ja pohkeissa sinisiä ja keltaisia täpliä seurauksena ihosuonien veritungoksesta ja seisauksista raskauden aikana. Yhdyntäelimissä lakastumista kuten muuallakin. Ei ole sitä hilpeätä mieltä, rohkeata uskaltavaisuutta ja kevyttä jalkaa kuin ennen. Niin, kukapa ei kaikkea tuota tuntisi ja olisi nähnyt, kuinka nainen usein lapsia saatuaan näyttää paljon vanhemmalta rinnallaan kulkevaa, häntä tuntuvasti vanhempaa miestään.

Huolestuneena tajuaa nainen muutoksensa ja surkean usein saa tuntea, että ruumiillisen vetovoimansa menetettyään vain lain kylmät siteet pitelevät miestä enää hänellä. Nainen muistaa, että mies oli häneen niin hurmaantunut sen vuoksi, kun hän oli niin kaunis ja

viehättävä. Sillähän hän juuri ehkä voitti kilpailijattaret. Siksihä hän vapisee, jos tämä tenhovoima on häneltä menossa. Ja kuinka usein ei ole sattunutkaan näinä meidän vapaan kilpailun aikoina, että vanhan puolison syöksi syrjään nuorempi hempeydellään. Niin kauan kuin nuoruutta ja kauneutta ylinnä kaiken jumaloidaan aviotovereissa tavoiteltavina, kuten nyt tekevät kirjailijat, runoilijat ja suuri yleisö, niin kauan saa jokainen nainen olla epävarma avioliittopaikastaan. Kun tästä taas riippuu nykyaikaisen naisen onni ja elämä, niin luonnollisesti nainen hätäilee kauneutensa ja nuoruutensa menettämistä ja juuri siksi taas pelkää saada ainakin useampia lapsia.

Kun taloudellinen hyvinvointi melkoisessa määrässä vaikuttaa ruumiinkin säilymiseen, niin on tämä puoli tavallaan taloudellinenkin.

E. *Kun ei ole lupaa.*

Viides syy siihen, miksi ei täysi-ikäinen terve nainen laita lapsia, on se, että tähän aikaan yhteiskunta ei päästä heitä avioliittoon ja toiselta puolen antaa vain avioliitossa oleville luvan lastensaantiin, boikottaen ankarasti ulkopuolella avioliittoa lapsia laittavia, jopa näitä lapsiakin. Jokainen tietää, että näin on laita. „Lapsentehnyt“ ei käy enää ikipäivinä kunniallisesta ihmisestä. Kaikki häntä osoittelevat, vierovat ja välttelevät. Vanhemmat ja muut sukulaiset itkevät ja valittavat sitä suurta häpeätä, että sukuun kuuluva on tehnyt „huori-

lapsen“. Hänelle soimaa synnistä seurakuntansa papit. Miehet eivät hänestä välitä kuin öisiin tarkoituksiinsa. Ja hän itsekin tuntee sisimmässään, että on kovasti syntiä tehnyt, rikkonut sekä jumalaa että ihmisiä vastaan. Ikään kuin häpeän poltinmerkillä merkittynä laahustaa hän menetetyt elämänsä retken loppuun.

Ja hänen lapsensa, tuo „äpärrä“. Se saa jakaa täydellisesti äitinsä häpeätä. Kaikki häntäkin hylkivät. Ei kelpaa toisten seuraan. Saa osakseen haukkumista kaikkialta. Tuntuu niin ilkeältä, kun hänen isää kysyttäessä täytyy selittää, ettei sitä olekaan. Pieni raukka ei ehken sitä aluksi tajua, että hän on maailman murjoma, semmoinen tyttö määrätty tulemaan maailman luutturievuksi. Mutta kun hänen silmänsä isompana kerran aukenevat, kasvaa hänelle, tylyn maailman kasvattamana, uhkamieli koko yhteiskuntaa kohtaan, yhteiskunta kasvatti hänestä kyyne povelleen. Hyvinkin monen rikoksentekijän alkuperä on täältä kotoisin.

Kun nyt nainen puoleksikin tajuaa sen, miten hänelle ja hänen lapselleen tulisi käymään, jos ilman yhteiskunnan lupaa, s. o. ulkopuolella avioliiton lapsenlaitantaan eksyisi, niin on selvää, että nainen kavahtaa kuin ruttoa „yksinäisen“ lapsen saamista.

Ja jos milloin tämmöinen onnettomuus hänelle satuisi, niin koettaa hän kaikkensa seurauksia välttääkseen. Hän kulkee kättilöt ja tohtorit, kuulostaa tarkalla korvalla jokaista puhetta ja silmäilee hätäisenä jokaista kirjaa, missä vähänkin olisi neuvoja pulasta pääsemiseksi, s. o. purkamisohjeita. „Hukkuva tarttuu oljenkorteenkin“, sanotaan. Niin koettelee tämmöinenkin

naisraukka jos mitä. Kun on kysyntää, niin on tarjontaa, ja kaikissa maissa on „avunantajiakin“, puoskareita jos jonkinlaisia apuaan kauppaamassa. Useahan kyllä sillä tavoin „pelastuukin“.

Mikä ei pelastu hyvissä ajoin, se koettaa peitellä jälkensä jälkeen päin. Joka viikko saa lukea pöyristyttäviä uutisia yksinäisten onnettomain äitien toivottomista teoista, oman lapsensa murhista. „Kuinka maailma on tullut hirveäksi!“ huudahtaa siihen usea, ja toivoo vankilarääkkäysten julmentamista, muka pelottamaan naisia tämmöisistä teoista. Ajatelkoon ensin kukin, että olisi itse tuon onnettoman naisparan epätoivoisessa asemassa: hylittynä, puutteessa, häväistynä, synnytyksestä vielä heikkovoimaisena ja tulevaisuus ammottaisi itselle ja lapselle syttä synkempänä. Eiköhän silloin tuntuisi, kuin kuolema olisi ainoa vapauttaja? Ettekö, arvoisa lukija, ole joskus paljon vähemmästäkin ajatellut, jopa uhannutkin maailmasta eroa? Kuinka voitte tuomita silloin toista? Kun kuolema tuntuu ainoalta pelastajalta, niin toiset lopettavat molemmat, s. o. itsensä ja yhdessä sikiönsä, toiset uhraavat sikiönsä, tappavat lapsensa. Kieltämättä, kaunistelematta ovat molemmat teot hirveitä; mutta ne voi ymmärtää, ne johtuvat syistä, jotka ovat liian painavia ihmistahdon kestettäviksi. Eikä asiaa suinkaan korjata vankilakidutusten koventamisella, vaan aivan toisilla keinoin, joista tässä myöhemmin.

4. Mihin pyrittävä?

Että nykyinen tila, lapsiin nähden, on luonnoton ja onneton, se pitäisi heti ensi silmäyksellä näkyä. Luonnoton on se ensiksi siinä suhteessa, etteivät kaikki terveet ja täys-ikäiset naiset laita lapsia, järkevää lukua. Toiseksi sen vuoksi että alussa olevia lapsia hävitetään silloinkin kun siihen ei ole mitään järkevää syytä. Kolmanneksi aina kun jo syntyneitä poistetaan. Neljänneksi siksi, että useimmat ihmiset syntyvät tähän aikaan vahingossa maailmaan, vastoin vanhempiensa tahtoa. Onnetonta on tämä tila sentähden, että siitä saa niin tavattoman paljon kärsiä sekä vanhemmat että lapset. Kun lapsi tulee vanhemmalle vastenmielisesti, niin on selvää, ettei se siitä voi välittää niin paljon ainakaan kuin jos se olisi mieluinen. Olen kuullut äidin tunustavan, että viiteen kuukauteen ei hän tuntenut lastaan, tuota pikku raukkaa kohtaan, muuta kuin vastenmielisyyttä. Helppoa on käsittää, mitä sen täytyy vaikuttaa lapsen elämään, onpa syytä luulla, että jo kohtuelämä kärsii, kun äiti on raskaalla, murheellisella mielellä „vahingon“ takia.

On luonnollista ja korkeammasti oikeinta sekä siiveellisintä, että jokainen terve, aikaihminen nainen, s. o. noin kaksikymmentäviisi vuotta täyttänyt, alkaa saada lapsia ja jatkaa sitä kolme vuotta väliä pitäen siksi kun kolme on saanut tai terveys kieltää. „Lisääntykää ja täyttäkää!“ on luonnon suuri käsky kaikille eläville olennoille. Yksikään nainen ei ole oikeutettu rikko-

maan tätä pyhää sääntöä vastaan; jos hän tekee sen, niin tietäköön, että luontoa vastaan ei koskaan rikota rankaisematta. Mutta miksikä oikeastaan puhua velvollisuuksista, kun edessä pitäisi olla kunniakkain ja siis mieluisin tehtävä. Niin kurjasti ovat asiat sittenkin tänä „korkeana“ sivistysaikana että moni laiminlyö jaloiimmat tehtävänsä.

Että ihmisen maailmaan laittaminen on todellakin ylevintä, suuremmoisinta tekoa, pitäisi olla selvää kaikille. Onhan ihminen ehdottomasti arvokkain kappale ja olento, mitä tämä tähti tuntee. Ikuisesti säilyvä, kehitysmahdollinen aivan arvaamattomiin asti. Olla semmoisen olennon maailmaan saamisessa osallisena on silloin arvokkainta tekoa. Ja saahan vanhempi huokua lapseensa kaikkea sitä, mitä hän ylevimpänä, parhaana pitää. Lastenkasvatus on jalointa taideluomista. Siis, naiset, ilolla suureen kunniakkaaseen työhön tällä alalla!

Tietysti kaikuu tällaiset kehotukset tähän aikaan varsin kuuroille korville. Niin kauan kuin edellä esitetyt *syyt* ovat aivan toista korvaan kuiskuttamassa, on päinvastainen puhe tietenkin joutavaa. Katselkaamme sen vuoksi, eikö noita syitä voitaisi poistaa.

II. Kenen tehtävä pitää huolta lapsista.

Tärkeinnä syynä lapsikammoon toimme sen, että niistä vanhemmilleen on niin paljon menoja. Onko nyt sitten välttämättömästi juuri vanhempien niskaan tämä taloudellinen taakka säilytettävä? Niin on yleisesti tähän asti uskottu, on pidetty miehen ensimmäisenä velvollisuutena elättää vaimoaan ja lapsiaan. Belgian sosialidemokratit oikein puolueohjelmassaan sitä ajavat. Mengerin valtio-opissa esitetään tämä elatusvelvollisuus keinoksi liikakansoittumista vastaan.

Tästä huolimatta väitämme me, ettei ole lainkaan vanhempien tehtävä elättää lapsiaan. Eihän vanhempi saa näet lapseltaan korvausta tästä menetyksestä. Usein ovat vanhemmat kuolleet pois ennenkuin lapset voisivatkaan jotain heille takaisin antaa. Ja jos elävätkin, niin ei lapsilta ylety, kun heille tulee itselleenkin lapsia, ja suurin osa kansasta on kovin vähävaraista. Tosi asia on vain se, että vanhempi jää saamatta tuota korvausta.

Mutta kuka se on, joka saa nykyisin meidän työmme? Yhteiskunta, ja juuri sen velvollisuus on pitää huolta lapsista. Emme tarkoita, että yhteiskunta ottaisi pois

lapset vanhemmiltaan ja asettaisi ne jonkinlaiseen „vasikahakaan“, kuten vastustajaimme olemme kuulleet ivaillevan. Me aivan yksinkertaisesti vaadimme vain, että yhteiskunta antaa vanhemmalle jokaista lasta kohden yhtäläisen avustuksen toimeentuloksi. Ja vielä lisäksi maksaa naiselle lapsentekopalkkaa kolme kuukautta ennen lapsen syntymistä ja pari sen jälkeen, sekä kohtuullisen hoito- ja kasvatuspalkkion. Se on: naisen työ lasten saannissa ja hoidossa tunnustetaan yhteiskunnallisesti palkittavaksi työksi. Silloin, ja vasta silloin, on taloudellinen taakka vanhempien niskoilta pois vieritetty, eikä taloudellinen syy voi enään säikyttää, päinvastoin kehottaa lasten laadintaan.

Yhteiskunnan taloudellisesti kannattaa tähän uudistukseen suostua. Onhan tähän aikaan ihmistyö jo niin tuottavaa, että se antaa paljon yli tuotantokustannustensa. Jos ei niin jo olisi ollut, niin oltaisiinhan jo aivan taloudellisen häviön partaalla. Kuitenkin jokaisen maan varallisuus on, kuten tilasto osoittaa, tavattomasti kasvanut, huolimatta väestön suurestakin lisääntymisestä ja siitäkin, ettei kaikkia työkykyisiä ole työhön sijoitettu, vielä vähemmin pidetty huolta saada suurin tulos mahdollisimman vähällä ihmisajan hukalla. Jos siis ihmisiä tulisi runsaastikin, niin olisi siitä puhdasta taloudellista voittoa, koska heidän työstään jää paljon yli mitä heidän kasvattamiseensa ja elatukseensa käytetään.

Luulisi äkkiä ehkä, että siirtämällä lapsikustannukset yhteiskunnalle vanhemmilta, on muka siirtänyt ottamisen vain toisesta taskusta toiseen, „koska vanhemmat juuri muodostavat yhteiskunnan“. Näin ei kuitenkaan

ole asianlaita. Onhan yhteiskunnan täysi-ikäisiä jäseniä suuri osa niitä, joilla ei ole lainkaan lapsia, tai on toisilla vain yksi. Eikä kaikki ole yhtä suurilla tuloilla eläviä. Jos siis tuo muutos aikaansaataisiin, niin kuorma tulisi tasaisesti itsekutakin rasittamaan ja olisi silloin vanhemmalle aivan mitätön taakka nykyiseen verraten. Kun lapsista isompina tuleva hyöty ei tule vanhemmille, kuten on nähty, on silloin heistä koituvien kustannustenkin jakaminen muiden kannettaviksi varsin oikeuden mukaista.

Vielä siltäkin näkökannalta on puolustettava yhteiskunnan lastenelatusvelvollisuutta, että tämmöisen järjestelmän kautta vasta toteutuu sekin jokaisen hyväksyttävä periaate, että *jokaisen ihmisen elämä on katsottava yhtä tärkeäksi tulla paraiten eletyksi*. Eihän enään kukaan väittäne että löytyy kahta sorttia ihmisiä: huonompaa ja parempaa; siitä seuraa silloin esittämämme periaate. Jos nyt jokaisen ihmisen elämä on katsottava yhtä tärkeäksi tulla paraiten eletyksi, niin ei ole oikein että toisesta lapsesta pidetään niin hyvää huolta, kun taas toinen saa puutteessa elää. Se tulos on kuitenkin niin kauvan välttämätön, kun lasten toimeentulo jätetään riippumaan vanhemmista, oikeammin isästä. Köyhän työmiehen lasten elämä jää silloin kuihtumaan ja kitumaan melkein oman onnensa nojaan. Mutta jos yhteiskunta ottaisi jokaisen lapsen toimeentulon yhtäläisesti huostaansa, silloin periaate toteutuisi. Tietysti olisi kullekin vanhemmalle sallittava antaa lapselleen lisäksi niin paljon kuin hän tahtoo.

Niinkään palkanmaksussa naiselle lasten saanti- ja

hoitotyöstä tapahtuisi oikeus, kun yhteiskunta palkitsisi jokaisesta lapsesta yhtäläisesti. Nytkin palkka tästä työstä maksetaan, eihän palkatta kukaan voi mitään toimittaa; nyt vaan tämä palkan antaminen jää miehelle. Silloin taas voi, kuten jokainen on huomannut, tapahtua se ilmeinen vääryyys: että samasta työstä saa niin erilaisen palkan. Joka tekee lapsia rikkaalle patruunalle, hän saa siitä tavattoman hyvän palkan; mutta patruunan rengille lapsentekijän palkka ei ole kadehdittava. Ei nyt kai voi myöntää että patruunan lapsen tekeminen on niin paljon vaikeampaa, enemmän taitoa kysyvää tai muuten tärkeämpää kuin rengin lapsen, mutta silloinhan olisi kohtuullista, että kummastakin työstä suoritettaisiin yhtä suuri palkkio. Se taas voi tapahtua, jos palkanmaksu annetaan yhteiskunnan asiaksi.

Saattaa joku vanhoillinen ihmetellä ja päivitellä niin muka kummaa vaatimusta, että oman lapsensa teosta ja hoidosta palkkaa maksettaisiin. Onhan vielä useasta koko teko pelkän synnin — muka alhaisen intohimon tyydytyksen — seuraus. Moni arvelee vielä, että oli aivan paraiksi kun sai lapsen siitä lystistään kintereilleen. Myönnettävä kyllä on, ettei niitä useita ole, jotka yhdyntään antautuvat lastensaantimielessä; siltikin on toki lapsen maailmaan laittaminen suuremmoisimpia tekoja ja oleva yhteiskunta suorittaa vain kiitollisuuden velkaansa omaan olemassaoloon pääsemisestään, kun se uusia yhteiskunnan jäseniä tänne kustantaa. Maksetaanhan nytkin remseestään siitä alkuunsaantityöstä markka, viisi, kymmeninen, kun yhdyntä on ostosalla.

Tämä alkutyö on nyt kuitenkin siksi helppoa, että sen voi tehdä palkkiottakin, mutta lopputyö ei ole ojan-kaivua helpompaa. Siitä siis palkka, kuten olemme ehdottaneet.

Paitsi lapsikysymyksen oikeaan suuntaan ratkaisemiseksi, on kyseessä olevan naisen työn yhteiskunnallisesti suoritettavaksi ottamisesta vielä avioliitollekin suuri parannus. Kun nyt naisen työn palkitseminen on miesten hoteilla, niin seuraus on, että miehestä on tullut silloin naisen työnantaja ja naisesta miehen työn-tekiä. Naisen täytyy hakea työlleen varmin ja paras maksaja, siinä tärkein näkökohta miestä valitessa. Tuntuuko tämä olevan aivan paikallaan? Eikö tosi avio-liiton luonne vaadi sentään muita puolia tärkeämpänä pitämään? Siksipä avioliitot vielä tähän aikaan ovat yleensä niiden irvikuvia.

Ja vieläkin. Kun avioliitossa oleva nainen on niin tykkänään miehestään taloudellisesti riippuvainen, niin on hänen mahdotonta olla miehensä vertainen, ja mitä tosi toveruksia he silloin voivat toisilleen olla? Nainen muuttuu herransa palvelijaksi. Mies usein kerskuu-kin että hän *elättää* akkansa. Hävettää toki taval-lista ihmistä olla kenenkään elätti. Alla armoim, hän-täänsä heilutellen saa nainen nauttia avio-onneaan! Ja jos ei osaa olla mieliksi isännälleen, niin muistakoon että taloudellinen puute ja hätä uhkaa itseään ja lapsi-raukkojaan. On siten suostuttava mihin ehtoihin tahansa ja koetettava liehakoitsemisella ja viekkauksella voittaa minkä voi. Kauniita ominaisuuksia kasvattaa siis avio-olosuhteet kauniimpaan sukupuoleemme!

Mutta kun yhteiskunta on taloudellinen työnantaja naisellekin, silloin avioliitotkin voivat vastata sitä mitä niiden tulisikin: elämän tosi toveruuslaitoksia. Yhteiskunnan tehtävä on siis pitää taloudellista huolta lapsista.

En ole erityisesti maininnut että yhteiskunnan velvollisuus on tarjota vapaa lääkärinhoito ja lääkkeet äitiydestä koituville ja lapsien taudeille, kun minusta olisi tämä apu kuuluva kaikille ihmisille.

Niin kauan kuin tämän lasten elatusvelvollisuutensa yhteiskunta laiminlyö, on toki korjattava edes se vääryys että lapsen elättäminen ynnä muut taloudelliset lapsikustannukset pannaan vain yhden vanhemman niskoille. Emme voi hyväksyä rakkaudella ansaitsemista enemmän avioliitossa kuin kaduillakaan. Sen vuoksi on ensin väärin ja ilettävää että, kuten varsinkin useimmat yläluokan naiset ja monet miehetkin tekevät, pitää aviollista hellyyttä lypsylehmänään, jonka avulla hankkii itselleen tuloja. Siis elköön kukaan itseään vähänkin kunnioittava nainen suostuko miehensä elätettäväksi, vaan tehköön työtä ja vaatikoon työstään sille tulevan palkan; samoin hävetköön mies käyttää naisensa omaisuutta omaksi hyväkseen ja nainen elköön olko niin leyhkö että ostaa omaisuudellaan rakkautta. Katso tästä lähemmin tekijän kirjaa Avioelämän uudistus, Omaisusero!

Sitten on väärin että kumpikin vanhempi ei ota yhtä paljon osaa lapsesta koituvan taloudellisen taakan kantamiseen. Kuten sanoimme, olisi tavallisissa tapauksissa 3 kuukautta ennen syntymistä maksettava naiselle keskimääräinen päiväpalkka, samoin kaksi kuu-

kautta syntymisen jälkeen, sitten vielä erityinen synnytyspalkkio ja, jos äiti hoitaa yksin lapsen, niin hoitopalkkaa ensimmäisenä kymmenenä ikävuonna, väheten tämä palkkio vuosittain. Kaikki nämä menot vaatii oikeus ja kohtuus tasaamaan vanhempien kesken, puolet siis kustannuksia kummankin niskoille. Tietysti on lasten elatusapuun kummankin vanhemman otettava yhtä suuresti osaa. Näin ollen saataisiin kunkin osalle se mitä hänelle kuuluu, ja lisäksi olisi tämä oikeuden harjoitus omiaan saamaan naisia paremmin vaatimaan arvoa ja palkkaa työlle, joka tähän asti tuskin on sen nimeä kantanut, ja se taas puolestaan kohottaisi naisen asemaa ja riippumattomuutta.

On selvää kai että tällöisen muutoksen aikaansaamiseen ei tarvita lainsäädäntää, jokaisella on oikeus tehdä toisen kanssa tällöisiä sopimuksia, kun menevät avioliittoon ja tietysti vielä avioliittoajanakin. Ja se mies ei ole aviotoverin arvoinen, joka kieltäytyisi noudattamasta oikeutta edes vaimoan ja lapsiaan kohtaan; ja yhtä kehnoksi on tuomittava nainenkin, joka tahtoo omat taloudelliset velvollisuutensa työntää rakkaansa niskoille.

Jälkeläisten taloudellinen tulevaisuus huolestuttaa. Miten tätä voitaisiin auttaa? Uudet yhteiskuntaolot, joissa jokaisella on tilaisuus saada työnsä mukaisesti toimeentulo työhön kyvetessään ja turva työkyvyttömyyden aikana! Siihen asti ei auta muu kuin mahdollisimman hyvin varustaa lapsensa tiedolla ja taidolla elämän kilpailuun.

Kurjemmista kurjimmaksi on tuomittava mies, joka

niiltä lapsiltaan, jotka eivät ole avioliitossa syntyneitä, kieltää lapsioikeudet tai erottaa ne huonommiksi lapsiksi, joista ei muka ole tarvis yhtä hyvää huolta pitää. Toiset vasta oikeuden tuomiosta maksavat jonkun hitusen „lapseneläkettä“. Niin kurjalla kannalla on meillä vielä lainsäädäntäkin, että siis kannattaa lasten ja lasten erottelua! Ja varsin korkeissa sivistyspiireissä voi vielä varsin yleisesti tavata näitä lurjus-isiä. Ei nouse edes yleinen inho heitä kohtaan, jopa on hävittömyys kohonnut niinkin huippuunsa, että samaiset miehet sanomalehtitoimittajina ovat mölynneet näiden minun luentojeni kieltämistä „pahennusta herättävinä“!

III. Kellä oikeus laittaa lapsia.

Sillä, joka on lallisessa avioliitossa, on eräs vastaus otsikkona olevaan kysymykseen. Emme näe siinä luulossa järkeä. Koska luonto on elimet kaikille siihen vartta vasten muovannut, niin siitä jo päätämme me, että jokaisella siihen pitää oikeus olla, ihan yhtäläinen oikeus jokaisella sukunsa jatkamiseen, kuin itsensäilytykseenkin, omaan olemassa oloonsa. Oikeus elämään, lisääntymään, vapauteen ja pyrkimään onneen muita häiritsemättä näissä pyrinöissä, on toki katsottava aivan jokaiselle ihmiselle itsestään lankeevaksi, ja rumimmaksi lajiksi sortoa, ken näitä oikeuksia toisilta estää. Ja jos kerran, kuten ennemmin olemme osoittaneet, ihmisen maailmaan laittaminen on arvokkainta tekoa, niin täytyyhän jokaisella olla oikeus suorittaa elämänsä arvokkaimmasti, s. o. olla oikeus lasten tekoonkin.

Puhe muuten niistä „luvattomasti“ maailmaan tulleista on kovin typerää. Sillä ei suinkaan tässä toisilla liene ollut parempia lupakirjoja kädessään portin vartijalle näytettäväksi kuin toisillakaan. Yhtäläinen oikeus jokaisella tänne tulla ja silloin tulla portistamistä tahansa, s. o. jokaisella oikeus lapsen laittoon. Hävitöntä vääryyttä siis, että toisia naisia luvattomuuk-

sista näissä suhteissa soimaillaan, jopa monastikin vielä vainotaan.

Siis: emme myönnä kellekään olevan tarpeellista hankkia lapsenlaitantaan lupia enemmän papilta kuin poliisiltakaan, ja kiellämme samoin jyrkästi että heillä olisi mitään oikeita valtuuksia tämmöisten lupien myöntämiseen.

Vaikka emme siten voi hyväksyä kenenkään vieraan sekaantumista kahden lapsenlaitantaan, niin asettaa asiain oma luonto kylläkin varsin tärkeitä rajoituksia. Ensiksikin terveys. Henkilöt, jotka sairastavat jotain perittävää vikaa tai vaillinaisuutta tai periytymättömiäkin häiriöitä, joista lapselle koituisi tuntuva vahinkoa tai menetystä tai itselle vanhemmalle terveydellistä vaaraa tai vakavia elämän vaikeuksia eivät voi olla oikeutettuja äideiksi tai isiksi. Tämmöisiä sairauksia ja vikoja ovat mielenvikaisuudet, typeruus, kaatuvatauti, mykkyys, sokeus, kuurous, kuppatauti, keuhkotauti, alkohoolitauti, sydänvika, munuaistauti, vaikeampi heikkohermoisuus, kovin hinterä tai heikko ruumis, kääpiöisyys, liian kaita lantio, alle 11 cm. (naisilla), tippuri, joka ei ole parantunut, eikä yleensä ainakaan sinä aikana hedelmöittäminen eikä hedelmöityminen, kun ei ole täydellisesti terve ja vapaa hutikasta. Onnetonta semmoisille itselleenkin äitiys ja isyys ja vielä kurjempaa olla tämmöisten vanhempain lapsi. Ja kuitenkin löytyy tavaton paljous mainitunlaisia vanhempia tuottamassa raihnaisia ja onnettomia jälkeläisiä, ja itse siinä sivussa riutumassa ja kärsimässä. Eikä tietääksemme ole ainakaan näihin aikoihin asti meillä tästä sangen suuresta epäkohdasta

mitään ääntä pidetty. Asianomaiset ja heidän läheisensä tuskin epäkohdaksi sitä ymmärtävätkään, niin vähän on vielä valistusta näissä asioissa ihmisillä.

Toinen tärkeä rajoittaja on ikä. Paras ikä naisille on 25—32 vv. ja miehille 28—35 vv. Niinä vuosina on kummankin elämä kukkeimmillaan, enimmäns ruumiissa eloa ja tarmoa, ja sitä tarvitaan juuri siirtää jälkeläisille. Nuorempina ei pitäisi laittaa lapsia senkään vuoksi ettei ole ehtinyt riittävästi valmistua kasvattajan tärkeään tehtäväänkin. Nainen, joka laittaa lapsia nuorempina kuluu liiaksi ja lapsetkin tulevat heikompia. Ja mikä kumman kiire siihen sitten niin on? Ehtiihän niitä vielä sittenkin järkevä määrä saada. Eikä myöhempäänkään ikään pitäisi lapsia enää laittaa, koska lapset eivät tule yhtä vankkoja ja elonvoimaisia, nainen rasittuu sen jälkeen enemmän ja hänen aikansa ja työnsä tarvitaan jo olevien lastensa kasvatukseen sekä oman persoonallisen elämänsäkin elämiseen, paitsi että lisäksi lapsille on enimmäns turvattu vanhempansa varhaisemman ikänsä, noin 20 ensimmäisen ikävuoden aikana, pariksi ohjaajiksi ja ystäviksi. Nykyään tapaa surkuteltavaa ymmärtämättömyyttä ja välinpitämättömyyttä näissä niin kovin tärkeissä ohjeissa. On 17-vuotisia pikkutyttöjä äiteinä ja 60-vuotisia ukkorahjuksia isinä. Useimpain yläluokan miesten isyys — virallinen — alkaakin vasta 35 ikävuoden jälkeen (katso tekijän kirjaa Avioelämän uudistus, Naimaikä), siis vasta sen jälkeen kuin isäksitulojen pitäisi jo olla loppunut.

Lasten väliä on tarvis pitää kolme vuotta, sentähden että lapset, jotka syntyvät tiheämpään, tulevat hei-

kompia, äiti rasittuu enemmän eikä voi omistaa pienokaisilleen riittävää huolehtimista, ja miksikä siinäkään pitää semmoista hoppua, kun niitä ehti saada kylliksi harvempaankin.

Eikä ole lapsia laitettava tusinakaupalla, vaan kolme lasta kunkin parin. On tilasto osoittanut että jo neljäs lapsi on heikompi, esim. ei jaksakaan kestää tuberkuloosia niin paljon kuin kolme ensimmäistä lasta. Nainen rasittuu myöskin useamman lapsen kanssa ylenmäärin, ja onhan naisenkin elämällä muutakin tehtävää kuin olla lapsenpurkamiskone. Silläkin määrällä lisääntyy meidän kansamme kohtuullista nopeutta, eikähän ole luku niin tärkeä kuin laatu, joka tietysti paranee, kun näin huolellista valintaa käytetään kuin tässä olemme jo osoittaneet. Ja niitä löytynee kansoja, esim. kiinalaiset ainakin, joilla olisi syytä pitkän aikaa rajoittaa lisääntymispyrkimyksensä enemmän rodun jalostamiseen kuin lukumäärän enentämiseen. Nykyään syntyy kyllä vähän paremmin kuin 4 lasta perhettä kohti keskimäärin, mutta mitä hyötyä siitä on, kun se neljäs aina kuolee jo lapsena pois. Eikö silloin olisi järkevämpää että synnyttää kolme ja pitää ne hengissä.

Ja lapset syntykööt vain avioliitossa! Lapselle on tavattoman suuresta arvosta että sen molemmat vanhemmat ovat sen luona huolien, vaalien ja kasvattaen parhaan kykynsä mukaan pienokaistaan, huokuen siihen mitä parasta ymmärtävät. Ja silloin on tietysti jo välttämätöntä että vanhemmat asuvat ja elävät yhdessä. Mutta lapsille on äärettömän edullista että ovat onnellisten ja tosiaviotoverien lapsia, että niillä on tosi koti, jossa nä-

kevät jo suoritettavan jalojen ihmisten ylevää elämää. Tämä kaikki on vain mahdollista vanhempien ollessa oikeita aviotovereja toisilleen. Nyt syntyy joka seitsemäs lapsi ulkopuolella avioliiton! Aviottomia lapsia kaksi joka vuorokautta kohti Helsingissäkin! Tilasto tietää että kuolevaisuus aviottomain lasten keskuudessa on kaksi kertaa niin suuri kuin aviollisten lasten. Ja kun tietää että lapset ulkopuolella avioliiton tulevat aina vahingossa ja vastenmielisesti vanhemmilleen maailmaan tuottamaan heille elinkautista surua ja ikävää, niin on selvää että väitteemme, että vain aviotoverilla olkoon siveellinen oikeus lisääntyä, pitää kutinsa.

Mutta entäs ne, jotka eivät löydä itselleen aviotoveria, eikö heilläkään olisi siis lisääntymis-oikeutta? Tähän on vastattava että oikeus lastenlaitantaan voi olla vain kahdella yhteisesti, s. o. siihen välttämättömästi vaaditaan kaksi henkilöä; joka siis rupee toveriksi, hän joutuu isäksi tai äidiksi, joita velvollisuudet sitovat yhteen vielä kauan hedelmöittämistyön jälkeenkin. Siis avioliiton ulkopuolella ei koskaan lapsia!

On kuitenkin tarkkaan eroitettava meidän tarkoittamamme avioliitto siitä virallisesta, joka sillä nimellä nykyisin käy. Me tarkoitamme tässä avioliitolla sitä todellista, jonka pääpiirteet olemme lähemmin esittäneet kirjassa Avioelämän uudistus.

Onko avioton lapsi halveksittavampi, joka on jätettävä vaille lapsenoikeuksiaan, kuten nykyinen laki ja virallinen mielipide tuomitsee? Eihän toki. Kuinka se olisi lapsen syy että hän on kevytmielisyydestä saanut alkunsa? Hävittömintä vääryyttä semmoiset lait ja mielipiteet.

Aviottoman äidin tuomitsee samoin yleinen mielipide ja meidän vanhoillinen lakimme aivan väärillä perusteilla: ettei ole ottanut virallista muotoa yhdyselmälleen. Kuten sanotusta lukija huomaa on meidän syymme molempien aviottomain vanhempien tuomitsemiseen aivan toiset. Osoitettakoon tässä kuinka nykyisin harjoitetaan vääryyttä siinäkin suhteessa että vain naista pauhataan, vaan mies saa käydä aivan rauhassa, kaikin puolin oikeana miehenä, olla vaikka ensimmäisiä kansalaisia, jolla on valta vaikka estää tällaiset puheet. Niin kauan kuin ihmisille ei ole annettu tiedoksi miten välttää vahingollisääntymiset, ei yhteiskunnalla ole oikeutta liioin vahinkoja tuomita.

Kuudes tärkeä rajoittaja lisääntymiselle on valmistus. Kummankin vanhemmaksi aikovan tarvitsee vuosikausia huolellisesti valmistua oikein tietämään ja menettelemään lasta saadessa, hoitaessa ja kasvattaessa. Miten tavattoman tärkeää tällainen on lapsen ja äidin jopa isänkin onnelle on kai todistelemattakin ymmärtävälle ihmiselle selvää. Mutta oletteko tavannut vielä ainoatakaan naista enemmän kuin miestäkään, joka edes ajatteli niin vakavasti vanhemmaksi- tai äidiksitulomahdollisuuksiin antautuessaan? Minä en ole edes kuullut semmoisia olleen. Niin tuiki laiminlyöty on tämä tärkeä asiain puoli. Ei mitään äitiopistoja, ei mitään kurseja nuorille ole vielä näiden asiain selvittelyä varten järjestetty, virkavalta on kyllä estänyt sivistyneen luokan kannattamana tällöisistä asioista puhumisenkin.

Viimeinen rajoitus on mielestäni siinä että jokaisen lapsenlaiton yrityksen tulee olla edes puoli vuotta hai-

kittu teko, kuhunkin tapaukseen erikseen. Ihmisen maailmaan laittaminen on katsottava yhdeksi ihmistekojen tärkeimmäksi, ja silloin on tyystin harkitseminen välttämätön. Johan lehmän teurastamista ajattelee emäntä viikon ainakin, vaan näin tärkeässä asiassa hän voi ratkaisun jättää kiihtyneen mielentilansa päätettäväksi, on valmis sanomaan: anna tulla, anna tulla, sitä pikemmin sitten harmitellakseen että hiis sentään että vahinko tuli. Merkillistä että ei edes ajattelevimmatkaan ole nähneet tilapäisyyttä hedelmöittämisessä kevytmielisyydeksi.

On lisäksi käytettävä mitä huolellisinta valintaa äidin ja isän suhteen. Viheliäistä on, että miehet ovat valmiita antamaan hedelmöittävän aineensa kelle naiselle tahansa, tilapäisesti ainakin. Vieläpä valitessa tuleville lapsilleen äitiä ovat useat niin kainon vaatimattomia, että se saa olla aivan mitä lajia tahansa, jos vain sen kautta voittavat taloudellisia etuja.

Parhaassa tapauksessa otetaan lukuun naisen naaman kauneus. Naiset ovat vieläkin välinpitämättömämpiä lastensa isästä, kunhan se vain tuottaa heille turvaton tai korkeamman aseman.

Olisi jokaisen naisen ja miehen pantava ensimmäistä arvoa ruumiin terveydelle, kauneudelle (koko ruumiin), koolle, ketteryydelle, ja hengen ominaisuuksille: tietokyvyille, tunteen hienoudelle ja ylevälle, tarmokkaalle luonteelle. Näin jalostettaisiin sukuamme, lisättäisiin elämän onnea.

Mitenkä saada estettyä epäkelpoisten äideiksi ja isiksi joutuminen? Muutamat tutkijat, esim. ruotsalainen Ellen Key, ehdottelevat lain kovia kouria käytettäväksi. Minä

en voi nähdä niitä käytännöllisiksi, jotapaitse on kovin vastenmielistä tuppautua väkipakolla näin hienoja ja arkaluontoisia asioita järjestelemään. Kasvatuksellinen tie näyttää ainoalta mahdolliselta, kun siihen lisäksi avioliitto- ja yhdyntäelämä muodostuisi ihanteellisemmaksi ja luonnollisemmaksi, eivätkä taloudelliset haitat olisi harhaan viemässä. Tietoa siis näistä asioista ja huomiota niihin! Alastomuusharrastukselta toivon apua myöskin ihmisluvun kohottamiselle. Enemmän valoa!

IV. Kenen huostaan lapset?

On kuulunut ääniä, että olisi pyrittävä siihen, että lasten hoidossa ja kasvatuksessa olisi sovellettava suurtuotannon periaatteita: perustettava suuria seimiä, koteja ja tarhoja, joissa kaikki lapset hoidettaisiin ja kasvatettaisiin ammattitaiturien johdolla. Siten säästettäisiin paljon työtä, sanovat nämä, saataisiin parempi hoito ja kasvatusta, kun kaikilla vanhemmilla ei voi olla yhtä hyviä taipumuksia näihin, ja turhaa olisi haastata aikaa jokaisen ammattitaitoa hankkiakseen näissä toimissa.

Ennakkoluulottomalle tuntuu tämä ajatus ensikuumalalta varmaankin varsin miellyttävältä. Meistä ei kuitenkaan tämä ehdotus näytä kysymyksen parhaalta ratkaisulta seuraavista syistä. Ensiksikin ei vielä ainakaan osata valmistaa keinotekoista ruokaa, joka olisi osoittautunut lapselle yhtä terveelliseksi kuin rintamaito. Toiseksi, lapsen imettäminen on huomattu tärkeäksi kohdun takaisin normaalitilaansa palauttamiseksi. Äitiä tarvitaan siis lastensa luona. Kolmanneksi, jos ne hellät, hienot ja lämpöiset suhteet estetään muodostumasta, jotka voisivat olla vanhempien ja lasten ja sisarusten välillä, niin ihmiskunta menettää jotain, joka sitä jalos-

taa. Neljänneksi, vanhemmilla on oikeus (katso jälempänä!) huokua jälkeläisiinsä omaa henkeään, omaa personallisuuttaan, siirtää heihin mitä parasta ovat ajatelleet ja koonneet. Mikä oikeus on vierailta ihmisillä vaikuttaa yksinomaan heidän lastensa henkiseen muodostumiseen? Viidenneksi, kasvatus on taidetyötä eikä senvuoksi sovellu tehdasmaisesti suoritettavaksi. Kuudenneksi, vanhemmilla on oikeus lastensa rakkauteen ja kiitolliseen muistoon. Seitsemänneksi, yleensä ei kukaan välitä vieraan lapsesta niin paljon kuin oma äiti ja oikea isäkin, ja sen vuoksi voi vanhempi puuttuvammillakin luontaisilla lahjoilla saada suurempia tuloksia lapsessa. Kahdeksanneksi, lasten kasvatus ja hoitokin ovat asioita, joita jokaisen tarvitsee tuntea ja taitaakin yleensä ihmisenä, joten niihin käytetty oppiminen on vain yleissivistystä suurimmaksi osaksi.

Että yleiset laitokset voisivat olla vanhempain apuna, sitä emme lainkaan tahdo kieltää; pidämme vaan sen asian luonnon mukaisena, että lapset jäävät vanhempiensa huostaan.

Molemmat vanhemmat tarvitaan lasten hyvästä huolehtimaan ja heitä hoivailemaan. Kuitenkin on luonnollista, että äidillä tässä on johtava sija, elleivät erityisemmät syyt häntä siitä syrjäytä. Semmoisia syitä olisivat esim. äidin sairaalloisuus, kykenemättömyys tai haluttomuus. Isän tehtävä on avustaa tarmonsä takaa äitiä. Kovin surkeaa on, että isät tässä suhteessa velvollisuutensa yleensä laiminlyövät, jopa usein siihen määrään etteivät perusta tietää lapsestaan tään tai vaallista.

Näin kurjasti menettelevät he ainakin jos ovat isäksi joutuneet ulkopuolella avioliiton. Kun lapsi semmoisessa tapauksessa lähes aina on vieläkin suuremmassa isän avun tarpeessa, niin on mitä suurimmaksi kunnottomuudeksi tuomittava moinen isän hylkiö, joka raskii jättää oman lapsensa vaille isän turvaa. Ja kuitenkin on tällaisia isän irvikuvia niin paljon kuin aviotomia äitejä, ja mikä hävittömintä, useimmin aivan kunniallisten ihmisten kirjoilla kulkevia.

Tämä isänvelvollisuus on niin painava, että se jo yksin on riittävä syy velvoittamaan isää yhteiselämään äidin kanssa. Ainoastaan jos parhailla sovitteluillakin vanhempain välit pysyisivät kovin häikäsinä ja he siis olisivat esteinä toisilleen elämänsä tiellä, voisi tästä myöntää vapautusta. Jos kerran tämä lausumamme yleinen sääntö pitää paikkansa, niin seuraa siitä, että eivät ainoastaan aviopuolisot ole velvolliset yhdessä elämään, vaan on se vielä tinkimätön käsky pyytämään aviotontakin äitiä isän luo yhteen. Sillä tavoin saattaisi kyllä joutua useampikin nainen jonkun miehen ympärille, samoin kuin miehiä yhden naisenkin seuralaiseksi, vieläpä useampia naisia ja miehiä ryhmäelämään, vaan sekin on vaadittava ylen tärkeän vanhemmanvelvollisuuden täyttämiseksi lasta kohtaan. Vasta koeteltua erikseen kussakin tapauksessa saattaa päättää onko lapselle ehkä edullisempaa jäädä yksin äidin huostaan. Niin pöyristyttävää kuin moniavioisuus useasta onkin, on se siis tällaisissa tapauksissa selvä velvollisuus; mikäli se sisältää yhdessäolon lasten huolehtimiseksi. Toiselta puolen taas, kun tällaiset monisuhteisuudet

harvoin voinevat ainakaan nykyisin muodostua onnelliseksi kaikille osallisilleen, vaativat mahdolliset vanhemman velvollisuudet jokaista naista ja miestä vakavasti ja tarkkaan harkitsemaan kenen kanssa hedelmöittymiseen antautuvat.

V. Kenellä oikeus lapsiin?

Vanhemmilla, kuuluu vastauksemme. Ja sen vuoksi, että he antavat niille elämän ja alun, ruumiin omasta ruumiistaan ja hengen omasta hengestään. Eikö totta? Katsokaa, kuinka ne ovat vanhempiensa kaltaisia ruumiillisesti ja henkisesti, selvä todistus siis.

Ja äidillä on suurempi oikeus lapseen kuin isällä, sillä hän on siinä suuremmat vaivat nähnyt, henkensäkin uhalla usein maailmaan saanut. Isän vaivannäöt supistuvat muutamiin mieluisiin minuutteihin.

Eikö olekin siis suuri vääryys se, että lapselle nimensä saa isä antaa, vaan ei äiti? Oli aika, jolloinka naisen oikeus tässä suhteessa tunnustettiin, polveutumisen luettiin vain äidistä. Syytä on palata siihen tapaan takaisin, taikka ehkä käyttää ensi polvessa kaksinimisyyttä, jossa isän nimi liitetään äidin nimeen, äidin nimi ollen aina varsinainen polveutumisperuste. Eihän isästä ole edes aina varmoja takeita että se on se, jota siksi sanotaan; äidistä ei voi erehtyä.

Varsin omituista on muuten se, että kun isä aivan lain voimalla omistele itselleen lapsia toisissa tapauksissa, niin taas toisissa välttelee hän viimeiseen asti

isäksi tunnustautuakaan. Onhan niin paljon „isättömiä“ lapsia orporaukkoina kiertelemässä maailman kyllä, samalla kuin ehkä heidän veljiään ja sisariaan isä omistusoikeudella ahdistelisi, jos kotoa pois joutuisivat vaikkapa äidin mukaan.

Ei voi suuttumuksetta ajatella sitä luonnottomuutta, että oma isä on niin tunnoton, että hennoo vieraana työntää luotaan oman pienokaisensa, jolle hän elämän ja hengen antoi, jonka hän kerran kutsui olemaan. Ja se kaikki saa tapahtua ilman vähintäkään vastalauseita ympäristön puolelta. Olisiko vaitiolo ehkä vielä hyväksymistäkin?

Kun vastaanottohuoneessani myötään saan kuulla tyttöparan vaikeroivan toivotonta tulevaisuuttaan ja yritykseeni rohkaista häntä ajatuksella, että lapsen isä on avustava häntä, kuulen tytön sanovan, ettei mies tule edes tunnustautumaan isäksikään, niin silloin soisin olevani jättiläinen, jotta voisin tarttua miehiä haivenista kiinni ja puristaa niin että päänahka heltiäisi ja karjaista heille: *roistot!*

Mutta — tälläkin surkeudella on omat syynsä, eikä se parane ennen kuin ne poistetaan.

Pitäisi päästämän toki niin etäälle, että jokainen mies aina tuntisi ylpeyttä voidessaan sanoa lasta omakseen.

VI. Ehkäisykysymys.

Ehkäisykysymys tiedusteleo onko siveellisesti hyväksyttävää tahallisesti estää hedelmöitymistä.

Uskonnollinen katselutapa on tässä kuten melkein kaikissa muissakin sukupuolikysymyksissä ollut miltei yksin määräävänä aivan viime aikoihin asti. Ja tämä kanta tuli vuosituhansiksi määrättyä erään raamatussa löydetyn jutun kautta. Niin sanotuissa Mooseksen kirjoissa kerrotaan näet että Jaakopin pojanpoikaa Onania käski Herra makaamaan kuolleen veljensä emännän perillisen syntymistä varten. Mies teki kyllä työtä käskettyä, mutta antoikin hedelmöittäväen aineensa vuotaa ulos. Silloin, niin kertoo pyhä kirjoittaja, suuttui Herra ja rankaisi Onania kuoleman rangaistuksella sekä samalla lausui: kirottu olkoon jokainen, joka siemenensä antaa maahan vuotaa. Sen pituinen se. Mutta tämmöisellä jutulla oli kuten sanottu kauas kantava vaikutus ihmisten mielipiteisiin näissä asioissa.

On muuten muistettava että tämä kertomus on syntynyt aikana, jolloin vallassa olijoille oli tärkeätä saada lisää käskettäviä ja raatajia. Ja kun paras, tepsivin keino tyhmälle joukolle oli pelotella miestä jumala-

kiroilla, niin siksi pä ymmärrettiin sanoa, että jos et sinä Jussi anna vain kaikki aineesi Ullaasi solua niin pirusyö sinut nahkoinesi karvoinesi. Kuten tunnettu, se keino veti. Muuten oltiin siitteen todellisesta kokoonpanosta silloin ja vielä vuosituhansia myöhempäänkin kokonaan tietämättömiä. Aivan yleensä luultiin, kuten jotkut vieläkin, että tämä sisälsi jo hyvin pienen ihmisiemenen s. o. pienen ihmisen, joka vain naisen kohdussa sitten isoni. Kun tällainen pikkuihminen katsottiin kuolemattomalla sielulla varustetuksi, niin olihan tietysti synti sen estäminen kehtoonsa siirtymästä. Siitettä katseltiin siksi myöskin jollakin pyhällä kunnioituksella.

Kovin helppoa on osoittaa, kuinka peräti typerää koko nuo kirot ovat. Sillä silloin olisimme joka mieskirottuja: jokaiselta sitä ainakin joskus on maahan vuotanut, ainakin öillä unissa. Kuka siihen silloin osasi aina astiat varata? Ja uloshan se vuotaa niistä astioistakin. Siite sisältää näet miljoonia pieniä soluja, siitosoluja, joista yksi ainoa vain tarvitaan yhtymään äidilliseen osaan, munasoluun, ihmisen sikiöalun muodostumiseksi. Kaikki muut miljoonat solut joutavat siis maahan, ja niin tekevätkin. Mitä järkeä siis koko kiellossa on? Surkea tietämättömyyden pimeys yhdessä umpisokean uskon kanssa pitää vielä kyllä ehkä vuosikymmeniä ihmisiä kahleissaan tähänkin ehkäisyyn nähden, huolimatta mistään järkitodisteluista.

Edellisestä olemme nähneet kuinka monia ja tinkimättömän tärkeitä rajoituksia järki-ihmisen on asetettava hedelmöittämiselle. Silloin jää neuvoksi joko su-

pistaa yhdyntät niihin ahtaihin rajoihin tai sitten estää hedelmöityminen. Mutta ensiksikin on käytännöllisesti aivan mahdotonta semmoiset vaatimukset että aviotoverit eivät saisi yhtyä kuin esim. kolmasti eläissään. Yhtä kohtuutonta olisi yhdyntäkiellot niissä muissakin tapauksissa, joissa lapsikiellot kyllä vain ovat paikallaan. Ja toiseksi on yhdyntällä omia aivan itsenäisiä tarkoituksiaan, kuin vain lastensaanti, kuten olen lähemmin osoittanut kirjassani Yhdyntäkysymyksiä. On siis syytä erottaa yhdyntä ja lisääntyminen eri asioiksi. Mutta silloin tarvitsee juuri näiden asiain erillään pitämistä varten suojelevia menettelyjä.

Tähän aikaan tulevat lapset, kuten edellisessä näytimme, melkein aina vahingossa. Sekinhän pitäisi jo tuntua ilkeältä. Tärkeä tapahtuma vahingossa! Millä muulla alalla tahansa katsottaisiin kovin kummaksi, jos joku suuri teko syntyisi sattuman kaupassakin. Ihme ettei lastensaannissa vahingot ja sattumat saa ihmisiä noloksi ja herätä heissä kiivasta pyrkimystä päästä määräämään itse näin tärkeää tapahtumaa. On ainakin syytä tässäkin tietäen tahtoa tai olla tietäen tahtomatta. Tapahtuman tärkeiden takia pitäisi siis jo ihmisten ottaa itselleen määrääminen lasten alkamiseen nähden.

Kun nyt vielä yhdyntää ei ole syytä eikä käytännössä voikaan rajoittaa lastensaantitapauksia varten eikä edes aina niihin henkilöihinkään, joiden kanssa lastensaantia olisi järkevää syytä haluta, niin onhan silloin syytä vaatimassa ettei yhdyntästä hedelmöityminen ole aina seurauksena, että siis osalliset ratkaisisivat sen kul-

loinkin tahdollaan ja toiminnallaan halliten eikä jättäen sattuman varaan.

Vanhan käsityksen ihmiset olivat, kuten tietenkin edelleenkin ovat, varsin kauhuissaan ehkäisykeinoista. Olen tavannut naisia, jotka sanovat että eiväthän he silloin saisi omassatunnossaan rauhaa. Ruotsissa hyväksyttiin viime talvena oikein laki, joka kieltää ehkäisyvälineiden myynnin ja kaupanpidonkin.

Kuitenkin on ehkäisyasialla jo melkoinen levittäjäjoukko, niiden rivissä paljon oppinutta väkeäkin. On vain ajan kysymys, kun tämä uudenaikainen katselutapa on oleva aivan yleinen. Vastustusta on edistys aina maailmassa kohdannut ja se tiedossamme emme välitä vastustajain haukkumisista tai vainoistakaan.

Vastustajain väite että ehkäisykeinojen tultua yleisemmiksi, on kansa vähenevä huimaavaa vauhtia, saakoon muutaman sanan vastaukseksi. Minä myönnän kyllä että jos ei vanhemmille, varsinkin äideille lapsista koituvia taakkoja ja tukaluuksia tulla helpottamaan, on todennäköistä että väestövähennystä melkoistakin on seuraava. Mutta se ainakin saa, pakottaa yhteiskunnan rietämään apuun kosketeltujen epäkohtain poistamiseksi. Ja kun ne ovat poissa, äitiys kaikin puolin turvattu, on uudenajan nainen ilolla synnyttävä maailmaan eloisia lapsia järkevän määrän.

VII. Sikiönkeskeytyskysymys.

Alkaneen raskaudentilan keskeyttämistä on kai harjoitettu ja vielä useammin yritetty jo vuosisatoja sitten. Uskonnollisista syistä on sitä kuitenkin paheena katseltu, jopa rikoksenakin, josta lainsäädäntö määräsi ankaroita rangaistuksia sekä raskaana olevalle että avustajalle. Tämä katsantotapa on nytkin vielä vallitseva.

Kun vanhoja uskonnollisia peruskäsityksiä on alettu pahasti horjutella ja epäily — tuo suuri synti — on tunkeutunut sitä mukaa kaikille aloille, niin siten voi kyllä aavistaa että käytännöllisesti siksi tärkeä, se on erityisissä tapauksissa niin kovin haluttu toiminta kuin raskauden purkaminen, oli tuleva uuden tarkastelun alaiseksi: keskeytyskysymys syntyi. Tilan ahtauden takia emme voi ruveta tässä selostelemaan mitä kaikkea siitä jo on sanottu.

Paitsi uskonnon kannalta voidaan keskeytyskysymystä katsella vielä terveyden ja oikeuden näkökohdilta. Ja nämä puolet ovatkin uudenaikaiselle tutkijalle määrääviä.

Mitä ensiksikin tulee kysymyksen terveydelliseen puoleen, niin jos keskeytys tapahtuu ennen neljättä

raskauden kuukautta ei keskeytyksestä ole naisen terveydelle haittaa, kun se tapahtuu ilman tautisiementen pääsyä lantioelimiin, eikä tarvittava operatio ole vaikeakaan.

Oikeudellisessa suhteessa voi teko liikuttaa vain lasta ja naista; miehen oikeus ei mielestäni voi tässä tulla kysymyksenkään enemmän kuin yhteiskunnankaan.

Periaatteesta, että kellään ei ole oikeutta tuhota toisen ihmisen elämää, ei ainakaan omaksi mukavuudekseen, on tässä kiinnipidettävä sikiön suhteen. Nyt nousee vain kysymys, koska on sikiö katsottava ihmiseksi, persoonaksi?

Sikiön kehityksestä tietämättöminä aikoina, ja ne ihmiset jotka vieläkin elävät sitä aikakautta, luulivat sekä ihmisen alkuperäisesti että sitten kunkin erikseen jumalan luomaksi, ja kun jumalalle ei sopinut tietysti laittaa mitään keskeneräistä niin päätettiin että kukin ihminen alkaa kaikin puolin täysin ihmisenä, joka vain sen jälkeen kasvaa ja varttuu.

Nyt tiedetään ettei ihmissuku alkujaan enemmän kuin kukaan yksilö senjälkeenkään ole lähtenyt eikä lähde ihmisenä maailmaan, vaan että ihmisen kehitys sekä alkujaan että kunkin erikseen alkaa hyvin alhaisena eläimenä, alkueläimenä, että kestää kuukausia ennen kuin sikiön kehitys saavuttaa tärkeimmässä kohdissaan korkeimman eläimellisen rajan ja astuu sen yli ihmis-olemisen asteelle.

Ei löytyne ainoakaan tutkijaa, joka ei olisi täysin vakuutettu että ihmissikiö vielä kolmen kuukauden vanhanakin on aivojensa puolesta varsin alhaisella eläin-

asteella. Jos nyt kerran eläinten hävittämistä ei pidetä rikoksena eikä pahana, niin silloin seuraa ettei eläinasteella olevan sikiönkään hävittämistä ole rikokseksi katsottava. Mielestämme olisi siis rikoslakimme korjattava siihen suuntaan että jos keskeyttäminen tapahtuu ensimmäisenä kolmena raskauden kuukautena, ei teko ole rangaistava.

Jälkeen kolmen sikiökuukauden on keskeyttäminen vaaranalainen naisellekin, paitsi että sen kehitys lähennee ihmisastetta. Sen jälkeen olisi siis teko jo rangaistava, jo viidennestä kuukaudesta alkaen, koska ihmisen hävittämistä saattaa jo epäillä.

Lainsäädännän nykyisellä kannallaan tässä asiassa ollessa saattaa siis naista semmoiseenkin vääryyteen pakkottaa että täytyy laittaa lapsi mielenvikaisellekin, joka väkisin on voinut hedelmöittää hänet!

Nykyinen, oikeammin vanha lainlaatija ajatteli lasta rangaistukseksi „synnillisestä yhdynnästä“. Hän ei jaksanut yhtään ottaa huomioon minkälaisia kurjia olentoja sillä tavoin tuli maailmaan tuomaan tänne uutta kurjuutta.

Kun tietää miten paljon vahingonlapsia tapetaan tahallisesti kohta tai vähitellen, ja kun ymmärtää että jos naisella olisi keskeytysoikeus, niin kaikki sekin surkeus loppuisi, niin näemme että on kylläkin syytä lakimme muuttamiseen tässä suhteessa. On väärin että naista väkisten tupataan lapsenlaitantaan miesten käyttämällä hänen heikkouttaan hyväkseen. Jokainen lapsi tulkoon maailmaan toki oman äitinsä toivomana! Ja voidaanko oikeudentunnolla todellakin vaatia että nai-

sen pitää uhrata elämänsä ilman että hän saa itse aina vapaasti päättää kelle hän sitä uhraa?

Kuitenkin on paljon parempi että käytetään aikoi-
naan enemmän ehkäisykeinoja kuin jälkeinpäin tur-
vaannutaan keskeytykseen.

Tässä kosketeltu epäkohta on niin tärkeä että mitä pikaisin lakimuutos olisi tarpeen.

VIII. Sikiömurhakysymys.

Sikiömurhalla tarkoitetaan tässä ihmis-asteelle kehittyneen — meidän mielestämme jälkeen viiden kuukauden — kohdussa vielä olevan tai äskensyntyneen sikiön tahallista kuolettamista. Rikoslaki kutsuu tätä lapsenmurhaksi.

Nämä tämän lajin teot ovat kyllä ikivanhoja. Meillä Suomessa tapahtuu tällaisia rikoksia noin puolensadan paikoille vuosittain.

Teko on kyllä hirveimpiä, mitä ajatella saattaa: oma äiti ottaa hengen omalta lapseltaan! Rikoslakimmekin pitää sitä kylläkin syystä raskaana rikoksena, määräten siitä asianhaarain mukaan kuusi kuukautta vankeutta tai aina 10 vuoteen kuritushuonetta.

Kuinka näin luonnoton teko saattaa olla mahdollista? Se on varsin helppo ymmärtää. Useimmat näistä teoista, syntyneiden sikiöiden murhat aivan yksinomaan, ovat aviottomain äitien tekemiä. Siinä arvoitukselle selitys. Avioton äiti joutuu näet semmoiseen toivottomuuden tilaan että elämä ei hänelle enää paljon paina. Lapsi uhkaa viedä koko hänen elämänsä hunningolle. „Lapsentehnyt“ nainen menettää kaiken kunniansa ja arvonsa ihmisten silmissä, parempi avioliitto ei tule enää hänen

osalleen, ystävät jättävät, vanhemmat, siskot ja sukulaiset surevat ja usein hyljeksivät myös, miehen, jota hän useinkin niin ihaili ja rakasti, huomaa hän nyt petturiksi, taloudellinen pula useimmin on uhkaamassa: ei ole entisiä varoja, ei saa lainaa, eivät huoli edes työhönsä semmoista „huonoa“ naista, ja lapsen tulevaisuus näyttää sekin kovin synkältä. Eivätkö nämä syyt saisi jo kenen tahansa tekemään mitä tahansa? Jos miehet olisivat tämmöisen naisen asemassa niin ne varmaankin tappaisivat jok' ainoa jokaisen yksinäisen lapsensa. On vielä muistettava että lapsi oli koko raskauden ajan vastenmielinen, jonka hän toivoi jotenkin häviävän ennen kuin pääsisi päähän asti; näin siis hävittämispäätös kehittyi hänessä melkein itsetiedottomasti. Ja vielä: synnyttämisestä nainen on heikkona, ei siis täysissä sielunvoimissaankaan.

Tähän tilaan oli nainen useimmin joutunut viekoittelusta ja saatu uskomaan avioliittolupauksia tai vakuutuksia ettei yhdynnästä sillä kertaa muka mitään seurauksia koituisi. Minä kysyn nyt: onko siinä rahtuakaan oikeutta että naista rangaistaan? Rikoslakimme säätää että ken hätävarjeluksessa tuottaa vaikkapa kuolemankin toiselle, jos ei muuten saa henkeään suojelluksi, hän olkoon rangaistuksesta vapaa. Eikö tämmöinen sikiömurha ole jos mikään hätävarjelusta?

Olen alussa jo sanonut että teko on kauheimpia; sitä ei voi puolustaa, mutta sen voi ymmärtää. Rankaisuilla ei tässä asiat tule paremmiksi. Niin kauan kuin naisillemme ei anneta tietoja miten suojella itseään ajattelemttomalta raskaudelta, niin kauan kuin lakimme ei

salli keskeytyksiä vahingon sattuessa on jokainen sikiömurharankaisu katsottava ilmeiseksi vääryydeksi. Ja vankilat täyttyvät edelleen onnettomista, hyvin onnettomista naisparoista. Eikö edes oma sukupuoli huomaa mitä vääryyttä tässä naista kohtaan harjoitetaan? Mies, joka oli rikokseen suoranainen johdattaja, käyskelee kunniallisena ihmisenä, saattaa vaikka istua oikeuspöydän päässä tällaisista naista tuomitsemassa, jommoiksi hänkin on ollut naisia saattamassa. Olot oikeiksi, niin ei ainoatakaan sikiömurhaa tapahdu.

IX. Uudistusten aikaansaanti.

Muutokset, jotka tässä kirjasessani olen lapsikysymyksen ratkaisemiseksi esittänyt, ovat kylläkin mullistavia. Ja minua pidettänee utopistina, tuulentupien rakentajana kun semmoisia olen ottanut „päässäni kuvitellakseni“. En kuitenkaan ole tahtonut tehdä keksintöjä; olen yksinkertaisesti vain lääkärin tavoin koettanut huolellisesti tarkastella näiden asiain omaa luonnetta ja niistä tehdä johtopäätöksiä mitä olevain epäkohtain korjautumiseksi asiain oma luonto vaatii. Jos siis melkoisia mullistuksia ilmestyy tarpeelliseksi, niin ei se ole minun syyntä, vaan asiat itse niitä vaativat tullakseen lapsiolot oikealle tolalleen.

Käsitämme kyllä että vanhoilliset eivät hennoisi tässäkään käsityksistään ja tavoistaan luopua ja harvalla vielä olevan rohkeutta näin repäseviin parannuksiin. Mutta vähempi ei auta.

Vai tahdotaanko sitten että osoitettu entinen onneton tila yhä vielä vain jatkuu taikka oikeastaan päivä päivältä vielä paheneekin? Tahdotaanko että lapsia edelleenkin peljätään, ihmiset syntyvät vahingossa ja vanhemmilleen vastenmielisesti maailmaan, että lapset

ovat vanhemmilleen lamauttavana taakkana, äideilleen ennenaikaisen haudan kaivajina, jotka tekevät naisen oman elämän suorituksen miltei mahdottomaksi? Tahdotaanko että lapset kituvat, ovat heikkoja ja kuolevat suurin prosentein? Tahdotaanko että avioliittoja lasten tähden vältellään ja nainen lastensa kanssa painuu siinä orjan asemaan? Tahdotaanko että raihnaiset ja epäkelvot yhä edelleen pilaavat jälkeläisillään kansan tervettä verta? Tahdotaanko että satoja naisia yhä edelleen teljetään salpojen taa, että tehdään pöyrityttäviä rikoksia, että on likainen omatunto, yhdynnästä naisella pelonsekaista tunnetta mausteena?

Eikö olisi parempi että syntyy terveitä, elonvoimaisia lapsia, jotka saavat kunnollista ravintoa, hoitoa ja kasvatus? Eikö olisi toki hauskeempaa että lapset tulevat vanhempiansa toivomina ja heille iloksi? äidin asema olisi haluttu ja kunnioitettu? omatunto puhdas ja ylevä? vankilat tyhjemminä? ei onnettomia äitiparkoja enää?

Valinnan ei pitäisi näiden välillä olla vaikean. Mutta silloin tuskin on muuta tietä mahdollista otettavana, kuin se minkä olen näyttänyt.

Tutkikaa itse huolellisesti näitä asioita! Ne ansaitsevat sen. Ne ovat niin suuria asioita, ettei monta ole elämässä yhtä tärkeää. Ne liikuttavat Teitäkin läheltä. Ja puhelkaa näistä tuttavainne kanssa. Ottakaa esille asiat yhdistyksissänne. Varsinkin Te naiset! Pohtikaa äitiyhdistyksissänne ja nais-osastoissänne. Teidän sukupuolenne se on, joka lapsinurjuuksista enimmäen kärsii. Ei ole turhaa, toivotonta työtä se. Asiain selveneminen ihmisten mielissä tuo luonnonlain välttämättömyydellä

muutoksetkin aikoinaan tullessaan. Elkää antako itseänne säilytellä, että „ne ovat niitä rengastohtorin hassutuksia“ tai että „ne ovat niitä siveettömyystohtorin ruokottomuuksia, vastoin järkeä“, kuten Miina Sillanpää palvelijattarilla sanotti. Harkitkaa *itse* ja *asioita*, jättäen kokonaan sen sivuseikaksi kuka ja minkälainen on sattunut ne ensin puheeksi ottamaan. Voi jospa ihmiset olisivat maailmassa vähemmän ennakkoluuloisia!

Preventtiikka

eli

Ehkäisyoppi.

Hedelmöitymiseltä suojelemista nimitetään tavallisesti ehkäisyksi, preventsioniksi. Kauniimpi ja asianlaidanmukaisempi nimitys olisi kuitenkin tälle suoje-lusoppi. Ehkäisyopin tehtävä on esittää suojelevat kei-not ja selittää niiden käytäntö ja varmuus. Näiden tietäminen on niin tärkeää että jokaisen 15 vuotta täyttäneen pitäisi ne tuntea. Tavatonta hallaa elämälle tuottaa tietämättömyys näissä asioissa, kuten lapsikysymyksen tarkastelusta jo selveni. Tuskin vielä kansastamme joka 25:skään tuntee edes tärkeimpiäkään suoje-luskeinoja. Kunhan vain ei ole vielä enemmistönä ne pimeät ja taikauskoiset, jotka kirkuvat tällöisen tiedon levittä-mistäkin vastaan, huutavat että puhekin näistä on muka ruokottomuutta. Poliiseillaan ovat estäneet minut näistä puhumastakin. Samat räähkyjät eivät suinkaan itse anna mennä vehnäsen sivu suun teoissaan ja kyllä varovat seurauksia. Muille tahtovat luulotella etteivät he muka semmoisten „likaisten“ asiain kanssa olisi milloinkaan edes ajatuksissaankaan tekemisissä, ettei heillä semmoi-sia elimiäkään kai ole ollenkaan! Niin suuri on tees-kentely ja valheellisuus näissä asioissa.

Suojeluskeinoja:

1. Yhdynnästä pidättyminen. Tämä keino on ikivanha. Useimmat pitävät sen muka ainoana siveellisesti hyväksyttävänä. Tälläkin keinolla löytyy sentään vastustajansa, muka „rikoksena jumalan luonnollista järjestystä vastaan“. Naiset useimmin tästä syystä välttelevät yhdyntää.

Kahdella tavalla voi käyttää tätä keinoa: Ensiksikin että pidättyy yhdynnästä aina silloin kun ei ole molemmilla lapsi mielessä. Se on tietysti varma keino, mutta sekä useimmille aivan mahdoton toteuttaa että vielä periaatteellisestikin hyljättävä. Yhdynnällähän on, kuten Yhdyntäkysymyksiä kirjassani olen näyttänyt, muitakin tärkeitä tarkoituksia, paitsi lastensaantia. Toiseksi: määrättyinä aikoina ja määrättyissä tapauksissa pidättyminen. Tämä on kylläkin peräti tärkeä keino. Silloin on pidättymistä vaadittava: 1) alle kahdeksantoista olevilta; 2) 10 vuorokautena synnytysten, keskosten ja kohtuoperatsioonien jälkeen; 3) kuukautisten aikana; 4) tippuritautisilta, mielenvikaisilta, vaikean sydänvian ja yleensä taudista heikkona aikana. Erittäin tärkeä suojeleva keino useille naisille on pidättyminen 9 ensimmäisenä vuorokautena kuukautisten jälkeen (ks. alempana). Keino ei kuitenkaan, kuten sanottu, suojele kaikkia naisia. Mistä sen sitten tietää ketä se suojelee ketä ei? Ainoastaan kokemuksesta, varteenottamalla edellisiä raskauksia. Keino siis tähän aikaan, jolloin keskeytys on vielä lakivastainen, hyvin vaarallinen vahinkoon nähden.

2. Luonto itse käyttää eräitä tärkeitä suojeleluksia.

Ensiksikin hyvin monet naiset eivät tule raskaiksi imettämisaikana. Tätä tietäen pidentävät semmoiset naiset imettämistään. Toiset imettävät tyhjiä rintojaan, kuten nunnat toisiaan keskiaikana. Tätäkään keinoa ei voi taata kaikille naisille suojelevaksi, jota paitsi liiallisesta lapsensa imettamisestä on taas heikkoutta itselleen jopa lapsellekin.

Toiset naiset eivät tule raskaiksi kun muutamina ensimmäisinä vuorokausina kuukautisten jälkeen. Tästä jo mainittu 9 vuorokauden paasto. Täydellisyyden vuoksi mainittakoon vielä että naiset, jotka ovat useiden kanssa, eivät tavallisesti hedelmöidy. Keino tietysti ei ole suositeltava.

3. Erittäin tärkeä ja täydellisesti luotettava keino on, että mies ei eritä nestettään. Yhdyntä luonteeltaan eroaa siinä pariutumisesta että se on hellimistä ja „taidenautintoa“, kts. kirjoja Sukupuoliyhteys taidenautinnoksi ja Yhdyntäkysymyksiä. Tarkoituksen saavuttamiselle ei niin ollen ole erittyminen, ejakulatsioni tärkeintä, kuten luullaan. Aivan vaaratta voisi mies sen jättää useinkin tapahtumatta. Siihen tarvitaan kyllä kouliintunutta miestä, joka käsittää yhdyntän henkevämmin; vaan jokainen sille asteelle voi kohota. Naiselle on tärkeämpääkin, että yhdyntä tapahtuu fysiologisesti, s. o. että hänellä ei jää kesken, vaan tulee täysin tyydytetyksi ruumiillisesti, saavuttaa lopputunnelman, orgasmin. Kouluuntunut mies on velkapää tätä naiselleen ja jaksaa myöskin pidentää sitä varten yhdyntää riittävästi. Karja-asteella oleva mies saattaa valitella että mitä huvia hänellä silloin koko yhdyntästä

on, kun ei saa se mennä päähän asti. Mutta eikö se ole hänelle minkään arvoista, että hän saa hyväillä ja helliä armastaan, ihailla hänen kauneudellisia sulojaan, tulla itse hyväilyksi ja hellityksi ja tuntea tuottavansa rakastamalleen onnellisia hetkiä? Eikö tämä kaikki paina siis kerrassaan mitään verrattuna siihen lystiin, jonka tuntee siitteensä erittämisestä? Eläimen asteella on se mies, joka niin tuntee.

Keino on siis siinä, että yhdynnällisesti hellitään ja hyväillään, nainen fysiologiseen täydellisyyteen asti, ja mies hallitsee fysiologisia tunteitaan niin ettei anna mennä sen erittymiseen asti. Keino on, kuten sanottu, suojelevalta voimaltaan täysin luotettava, jos mies on itsensä herra. Tosin nainen ei sitä miehestään voi varmasti tietää, joten nainen ei voi tässäkin keinossa tuntea täyttä varmuutta.

4. Erittää neste ulkopuolelle yhdyntäkanavan. Tämä on käytännöllisyytensä ja täyden luotettavuutensa vuoksi mainioimpia keinoja. Keinoa käytetään siten, että hellitään aikansa, mies pitää huolen naisen fysiologiseen loppuun pääsemisestä ensin ja sitten päästää vasta itsensä orgasmiin ja ottaen ulos hellintäelimensä antaa erittyä ulkopuolelle. Edellisen keinon kanssa vuorotellen on jo tässä täydet määräämiskeinot lastentulolle. On vielä mainittava että miehen täytyy olla varma itsestään, että tuntee koska häneltä alkaa erittyä. Erittyminen ulos asti tapahtuu vähän myöhempään kuin alkaa tuntea orgasmitunnetta, joka ei juuri poisottamisen kautta häiriinny. Se paha vika tälläkin keinolla vielä on että nainen ei tiedä varmuutta.

Paitsi näitä niin sanottuja luonnollisia keinoja, löytyy vielä n. k. keinotekoisia. Katselemme näistä tärkeimpiä nyt.

5. Miehen käytettäväksi on varsin oivallinen suojeluskeino suojus, kordong, ranskaksi comdom, luetaan kongdong. Tämä on kumista, silkistä tai kalanrakosta tehty tuppi, joka vedetään yhdyntäelimen päälle kuin sukka jalkaan. Kun neste erittyy, joutuu se tähän pussiin, joka ei sitä päästä menemään venuskanavaan. Ohut seinä tekee että kosketus yhdyntäelimissä tuntuu verrattain välittömältä, ettei se siis juuri häiritse tunnelmaa. Jos suojukset ovat valmistetut tarpeeksi lujasta aineesta, etteivät käytettäessä rikkoonnu, on suojelus tietysti täydellisesti varma. Kun itse voi perästä päin nähdä, onko se säilynyt eheänä, on tällä keinolla edellisiin nähden vielä se etu, että naisenkin saattaa olla huoleton vahingon suhteen.

Tämä keino on varsinkin suositeltava tilapäisissä yhdynnöissä ja henkilöiden kanssa, joiden terveydestä ei voi olla täysin varma. Suojus estää näet tautisienten, kuten tippuri-, syfili- ja tuberkelibakteerien, siirtymistä yhdyntäelimestä toiseen. Siis viittaamisemme yhdynnöissä olisi vaikeiden jälkiseuraustenkin välttämiseksi tämän keinon käyttäminen tuiki tärkeää.

Yhdynnän loputtua voi hyvin huuhtoa suojuksen, liottaa sitten sen neljännes tunnin lysooliliuoksessa, huuhtoa ja asettaa kuivamaan levitettyinä, etteivät seinät tartu toisiinsa kiinni. Täten hoidettuna voi samaa suojusta käyttää monet kerrat.

6. Naiselle ehdottomasti paras suojeleva keino on

venuskanavan huuhdonta. Tarkoitusta varten löytyy erinomaisen mukavia kumisia amerikalaisia patentin saaneita pumppuruiskuja kuten Ladies friend, luetaan leidis frend, suomeksi „naisten ystävä“, Pheno, y. m. Näissä ruiskuissa on lasillisen vetävä pumppula ja siinä kaula, johon pistetään sisään pieni metallinen suihkuttaja. Huuhtoa voi joko vedellä, mieluummin kuitenkin vahvalla booriliuoksella tai kaikkein paraiten erityisellä muodostellulla Justuksen ehkäisy pulveriliuoksella. Tämä jälkimäinen pulveriliuos sisältää verrattain voimakasta siittosoluja ja bakteereja kuoleentuttavaa ainetta, ja on sen vuoksi suositeltava.

Kun pelkkä puhdistus on vain tarpeen, on puhdas lämpöinen vesi riittävän hyvää. Boori- ja ehkäisy pulverineste tarvitsee tietysti olla etukäteen valmista. Näiden liuosten valmistus käy siten, että pannaan teelusikallinen kukkurapäänä booripulveria (saatavana rohdoskaupoista ja apteekeista) litraan puhdasta vettä ja keitetään muutama minutti, jäähdytetään, pannaan litran pulloon ja korkki päälle, on valmis käytettäväksi. Ehkäisy pulverineste valmistetaan ihan samalla tavalla, paitsi että litraan tarvittava määränsä on valmiiksi punnittuna lipussaan. Litra liuosta riittää viiteen kertaan. Jokaisella naisella pitäisi olla makuuhuoneessaan aina varalla tätä liuosta.

Huuhtelu on toimitettava heti yhdynnän loputtua, ei mitenkään saa antaa jäädä viittäkään minuuttia myöhempään, ja menetellään siinä siten, että puhdas juomalasi täytetään vähää vaille suojelusliuoksella, pumppula puristetaan kourassa kokoon, pistetään kaula lasiin

ja annetaan puristuksen höltyä, jolloin pumppula laajetessaan imee täytensä liuosta. Sitten asettuu nainen istumaan jalat koskettaen lattiaan ja yskäsee vahvasti samalla kuin jaloillaan ponnistaa lattiaan ja yrittää ylös kumartaen hieman eteenpäin. Tämän liikkeen kautta puristuu vähän kohtu, niin että kohtukanavaan mahdollisesti vähän joutunut siite tulee liman mukana ulos yhdyntäkanavaan. Tämä etuvalmistus on tavattoman tärkeä. Nyt vie nainen pitkällään tuuman verran ruis-kun kaulaa venuskanavaan, ottaen toisella kädellään sitä tarpeeksi aukenemaan, ja puristaa sitten voimakkaasti pumppulan kokoon, jolloin vesi suihkuua ympäri kanavan vaikuttaen siittosoluihin. Kun pumppula on tyhjänä annetaan sen sitten taas hiljakseen laajeta kourassa, jolloin se imee nesteet takaisin sisäänsä, ottaen siis mukaansa kaiken siitteenkin. Sama huuhteluneste puristetaan vielä uudelleen sisään, ottamatta pump-pua pois sisästä ja sitten vielä kerta, niin että huuhtominen tapahtuu kolme kertaa. Vettä saattaa vähän päästä ulos, että on pidettävä pyyhettä kaksin kerroin alla. Kunnollisesti toimitettuna ja vähällä harjaantumisella on tämä keino varmimpia, mukava ja halpa, tuskin tulee maksamaan viittä penniä kerta. Puhtaudenkin kannalta on se suositeltavimpia. Kun huuhtelu on tehty, on pumppu puhdistettava ja voi sen sitten heti täyttää ehkäisyneesteellä seuraavaa uutta yhdyntää varten olemaan valmiina.

Kun tämä keino antaa täydet aseet naisen itsensä käsiin itsensä aina varmasti vahingoilta suojelemiseksi, on se siis jokaisen naisen opittava. Jokaisen naisen

pitäisi ainakin kerta vuorokaudessa, parempi vielä aamuin illoin puhdistautuakin ja siihenkin tämä huuhtelutapa — vedellä tietysti vain — on paljon parempi kuin ne tavalliset naisten seinäkannut. Milloin edellisistä keinoista on epäilevällä kannalla — esim. jos suojuus olisi rikkoutunut, mieheltä vahingossa päässyt nestettä sisään — silloin ehkäisy pulverihuuhtelu voi pelastaa pulasta. Älköön kukaan nainen olko siis ilman tätä ruiskua.

7. Venuskanavaan voi viedä sienen, n. s. suojuus-sienen, jossa on silkkinen nauha, mistä sen sitten voi vetää pois.

Keino on tosin mukava, mutta ei täysin varma. Yhdistettynä toisten keinojen kanssa lähenee se kyllä jotenkin täydellistä varmuutta. Niinpä voisi sitä mukavuutensa takia käyttää 9 vuorokauden jälkeisinä aikoina, jolloin raskaus on harvinaisempi, samoin muissakin 2, 3 ja 4 kohdissa mainituissa keinoissa lisäämään varmuutta naiselle.

Sienen asemesta on laitettu kauppaan erityinen „imijä“, absorbaattori, jota käytetään jotenkin yhtäläisesti kuin sientäkin, tarjoten samoin kuin sekin täyttä turvaa vain toisten suojuusvarokeinojen yhteydessä.

Sekä sienen että imijän suojuus on siinä, että ne vetävät siitenesteen sisäänsä ja siten poistavat siittosolut. Käytön jälkeen puhdistettuna ja kuivattuina voi näitä kumpaakin käyttää useita kertoja.

7. Kohtukopan, pessarion, käyttö. Tämä kappale on kumista tai alumiinista tehty kupera suojuus, joka asetetaan yhdyntäkanavaan pistävän kohdun kaulaan ja

silloin kohtukanavaan pääsyä suojaamaan. Sitä voi kantaa siellä viikkomääriä, joten sillä kyllä on se etu, ettei joka yhdyntää varten tarvitse häärätä eri suojelusta. Jos pessario on hyvästi valittu ja oikein paikoillaan, tarjoo keino jotenkin suurta varmuutta, vaan ei täydellistä. Kohdunkaulakanavaan voi myös viedä sitävarten olevalla ruiskulla „ehkäisyypasta“ nimistä suojelusainetta. Hyvin varma keino ja suojelee tuntikausia, vaan on vaikea itse oppia sitä sinne panemaan. Käytännöllinen ulkona ollessa.

Säännöllisiä yhdyntöjä varten on seuraava suojelutapa käytännöllisin: kuukautisten aikana pidäytytään, sitten seuraavina 9 vuorokautena vuoroin hellitään ilman erityistä vuoroin annetaan erittyä ulkopuolelle, ja sen jälkeen seuraaviin kuukautisiin asti vuorotellaan edellisten keinoin lisäksi ehkäisyliuoshuuhtelua. Näin vuorotellen ei se pieni vaiva, mikä huuhteluista on, tunnu miltään. Aina huuhtelu saattaisi herättää väsyttämistunteen häiritsemään hellyyksien vaihtoa.

Kuten ylläolevasta selostuksesta nyt näkee, on suojelustekniikka jo jotenkin täydellinen. Kun huolimattomuutta ja välinpitämättömyyttä lyö korvalle, niin halitsee siis ihminen jo aivan täysin tärkeän lisääntymistoimintansa, ei ole enää pelkkä sokea välikappale luonnonvoimien käsissä. Ihminen kaikkialla luontoa vallitsemaan, sehän on suuri ja ylevä pyrkimys.

ILMOITUS

„EHKÄISYLIKE“ pitää saatavana amerikalaisia **Ladies Friend, Pheno y. m. ruis-kuja, Ehkäisy pulveria** y. m. suojelusvälineitä kohtuullisilla hinnoilla. Lähetetään ainoastaan tilattaessa postietuantia vastaan.

Huom! Tarkka käyttö-ohje jokaiselle.

Osoite:

EHKÄISYLIKE, Helsinki.

Sukupuolikirjallisuutta

on tekijältä ilmestynyt:

Sukupuolikysymyksiä käsittelevää:

AVIOLIITTO JA SIVEELLISYYSKYSYMYKSET.

40 sivua — 50 penniä.
(Painos loppuun myyty.)

AVIOELÄMÄN UUDISTUS.

84 sivua — 75 penniä.

YHDYNNÄLLINEN HELLINTÄ.

64 sivua — 65 penniä.

SUKUPUOLIIYHTEYS TAIDENAUTINNOKSI, toinen
painos.

40 sivua — 50 penniä.

LAPSIKYSYMYKSIÄ ja EHKÄISYOPPI, kolmas painos.

74 sivua — 75 penniä.

Sukupuolielämää kuvailevia, luonnontieteellis-
lääketieteellisiä tutkielmia:

SUKUPUOLIELÄMÄÄ. I. Esikatseluja.

52 sivua — 50 penniä.

Saatavana tekijältä, os.: Toht. **A. F. Tanner, Helsinki.**
Asiamiehiä otetaan, hyvä palkkio.

HINTA 75 PENNIÄ